

Brassói Lapok

XXIX. évfolyam
160. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Hétlő

1933. évi július 17

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautóval átváltoztatva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *beszedési díj* címén Brassóban további 2 lejt, vidéken 6 lejt fizet havonta. — **Külföldre** negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETESEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalán 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalán 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Balbo

Mikor Cartwright kikötőjében amerikai, európai és magukat inuitnak nevező eszkimó tömeg feje fölött föltűnt Balbo vezérgépe és mögötte a hármasszal ék-alaku rajokban pontosan ötszáz méterenként haladó huszonnégy repülő, két teljes olasz légiezred, nemcsak az óceánrepülés történetében irták be egy korszakos és bravuros teljesítmény dátumát, de a mai emberiség szellemében is mély és ünneplés-rovátka rópatott. A német 7 R. III. léghajó 1924-ben több emberrel átrepült az óceánt. Lindbergh 1927 május 20—21-én egymaga győzte le az Atlantikumot, ugyanez év június 29—július 1-é közt a Chamberlain—Lewine-duónak, majd Byrdnek sikerült a légi átkelés, 1928-ban a német Köhl kapitány, Hühnefeld báró és az ir Fritzmaurice hármasszal landoltak Labrador partjain annak az utomálnak beszállása után, amelyet azóta a német Gronau hármasszal tett meg az olaszok előtt, 1930-ban ismét társas, de Zepelinrepülés volt soron s azóta szinte kötelező lett az óceánrepülések sikere Északon és Délen, ahol az első kollektív repülés próbáját is megtartották. A Dornier X. is tucatjával vitt már embert, de akár a léghajó, utasembereket. A csoportos, kollektív óceánrepülés gondolata a pilótávilág vágyálma maradt s a fiatal Balbo maga jelentette ki, hogy szívesebben repülné át háromszor-négyszer a nagy vizet — egyedül, mint csoportosan. A csoportrepülés hőse tapasztalatból beszélt. De a harminchétes légügyi minisztert — évekig Európa legfiatalabb miniszterét — éppen ezért ez a nehézség csábította a repülés történetének legragyobbszabású vállalkozására. Két légiezred, négy hatgépes légiosztály élén és annak minden gépével együtt átrepülni az amerikai partra és tovább, fegyelenben, zárt alakzatban, a rajok közli tükör pontos betartásával, meghatározott sebességgel. Orbitello kikötőjében a 116 kipúlasztott ember ezért gyakorolta aszkétikus odaadással a vakrepülést: csak műszerek segítségével tájékozódni. S csak amikor ez a kis kollektív összeszokott, vágyban és összedolgozásban egygyéltvériesült, akkor vette át Balbo Mussolini parancsát: Apanti!

Technikai, sport- és közlekedésügyi jelentősége mellett ennek a teljesítménynek s a Balbo-flotta győzelmének van előttünk egy mélybe- és multibagykerező vonatkozása: éppen az összedolgozás, együttműködés, a kollektív vállalkozás modern és korszerű eszméje. A vezérgép cartwrighti hármass örömköre a kikötő fölött ennek az új szellemnek gyűrűjével jegyezte el ezt a földgolyót és az emberiséget. Az összedolgozás ideáljának eszményképe csillogott meg a hívós labradori alkonyipírban, az új idők új szellemének simítása, egy új embertípus új szellemének parányi kinyilatkozása. És ez tulajdonképpen a technikai teljesítmény jelentőségét is.

Mindegy, hogy most sötét a horizont, a melyben ezek a gépek repültek. Mindegy, hogy most minden repülősíker a háborút juttatja eszünkbe, amely jönni fog, vagy akarják, hogy jöjjön.

Az emberi erőfeszítés lehetősége negtelen és lehet, hogy már holnap elindul az a gondolat, amely szebben tud repülni Balbonál is és amely a boldogság, megértés és tisztaság szigetére szállítja a letíport lelkeket.

Helyszini jelentés a medgyesi nagy gázfáklyáról

120 méter magas és 30 méter széles az égő gázoszlop —
Lehetetlen az égő kráterhez közelférközni

Hatalmas idegenforgalom Medgyesen

Medgyes, július 16.

Ha valamelyik lap azt írta, hogy Medgyes városában nagy a szorongás és az aggodalom a Gázmetán-társaság Kiskapus melletti 5. számú szondájának a felrobbanása miatt, úgy az nagyon tévedett. Hiszen lehet, az első pillanatokban amikor a robbanás megtörtént, vagy később, amikor a hatalmas erővel feltörő gázszögár meggyulladt s óriási fáklyát gyújtott az egész környéknek, a gyengébb szíviiek megrémültek, hogy a természet gigász ereje talán a várossal is éreztetni fogja haragját. De ez már nagyon régen volt. Harom nappal ezelőtt. Ez pedig nagy idő Medgyesnek és környékének most. Most, amikor úgy kergetik az események egymást a városban és a környéken, mint még soha. Hírek szállodnak fel minden negyedórán, színes, csillogó hírek, mint vidám léggömbök. Am, nem a hivatalos megnyugtatóokról van szó. Ezekre nincs

is szükség, hiszen ma már minden utcáson „szakértő” van, aki fontosságának teljes átértésével magyarázza a robbanás okát, körülményeit, várható következményeit stb. És ezek a szakértők megmondották már két nappal ezelőtt, hogy a városra semmi, de semmi veszedelem nem következhetik el, ellenben...

Ebben az „ellenben” szócskában vannak azok a színes, vidám, ragyogó híresek. Medgyes meglepődött, megépezdült. Medgyes Románia közepe lett. Medgyesnek látogatói vannak, érdeklődői, elegáns urak és hölgyek tömege, a fényképeszek tömege, az újságírók tömege...

Még filmesek is érkeztek!

Medgyesnek idegenforgalma van.

A kávéházak tele vannak, a szállodákban könnyen fizető urak töltötték meg a szobákat. Még külföldiek is érkeztek...! Hát nem nagyszerű ez! Az utcáson szakértők kezdenek átalakulni gázszakér-

tőkből idegenforgalmi szakértőkké. Már nem a gázok feszítőerejét fejtegetik, hanem statisztikákat készítenek: ma 120 darab idegen jelzésű taxiautó szállt kevesztül a városra.

Hát még az autóbuszok! Mert társas-kirándulások történnek már Medgyesre! A közvetlen környék eléggé kigyönyörkölte magát, de hát hátrább is velük. Először a távolabbi vendég, mert az fogyaszt is, lakik is. Pénzt hagy Medgyesre! Hogy az Isten áldja meg azt a hatalmas fáklyát. Azt a derűs, szép meleg fáklyát, a mely északánként megvilágítja az egész város és a környék. Főleglegessé teszi az utcák világítását is. Csak az a kár, hogy most már az időjárás is nagyon meleg. Ha a robbanás a mult hetekben történik, úgy egészen kellemes lett volna az a hőség, amit a fényesen égő gáztorony terjeszt. Így ingujjban kell járniok az érdeklődőknek, még éjszaka is.

Az egészen hivatalos adatok

A robbanásról magáról és a későbbi tüzzről elég pontos jelentéseket közöltek már a lapok. Ezzel tehát nem igen érdemes most már törődni. A pontosabb helyszinrajz felvétele azonban már szükségesnek látszik. Szükséges például annak a megállapítása, hogy nem az a bizonyos 5. számú szonda robbant fel.

A robbanás maga a szondától mintegy 700 méternyire történt.

Itt lobog a 120 méter magasra felcsapó gázfáklya. A lángoszlop átmérője, szakértői megállapítás szerint, 30 méter. — Ugyancsak szakértői megállapítás az is, hogy

a feltörekvő gáz a föld mélyében is ég mintegy 700 méternyi mélységben.

A kráter maga csak 30—40 méter átmérőjű s nem 600, ahogyan az első jelentések mondták. Azért ne gondolja azt a közönség, hogy azok a bizonyos első jelentések ferdíteni akartak.

Közelférközni a fényforráshoz teljes lehetetlenség.

A hőség akkora, hogy azt élő szervezet el nem viselheti. Még a holt anyag is átalakul benne. A mérnökök azt mondják, hogy a kráter szájánál a hőfok megközelíti az 500 celsiust. Ebben az adatban, bármennyire is fantasztikusnak látszik, nem kételkedik senki. Nem kételkednek különösen a kivezérvelt karhatalom legényei. Nekik ugyanis őrt kell állaniok köröskörül, nehogy valaki önmagával szemben is felelőtlen legyen és tulságosan közel merészkedjék a szokatlan látványosságához. A karhatalom természetesen nem irigy. Olyan közel engedi a csodálkozó-

kat, amilyen közel csak engedheti. Azonban a kordon sem bírja ki a hőséget, csak mintegy 500 méternyi távolságban. Így aztán a ritka látványosságot csak félkilométeres távolságról lehet élvezni addig, amíg a néző csuromvizes lesz az izzadságtól.

SEMMI KÖZVETLEN VESZEDELEM NEM FENYEGETI A KÖRNYÉK LAKOSSÁGÁT

A hirtelen termett „szakértők” véleményét igazolják a valóságos szakértők is: a környékbéli lakosságot valóban nem fenyegeti semmi közvetlen veszedelem. Újabb robbanás nem valószínű akkor, a mikor a gáznak akkora útja van felfelé s közben még ég is. A város és a környékbéli falvak valamennyien több kilométernyire fekszenek a robbanás színterétől. Eleinte tartottak attól, hogy a tűz

és a nagy hőség esetleg tüzet ad a többi környékbéli szondának is, de ma már ez a veszedelem sem áll fenn. A legközelebbi szonda egy kilométerre fekszik a lángoszloptól, a közben foganatosított óvatosági rendszabályok pedig kizárnak minden kellemetlen meglepetést.

Aztán tele van már az egész környék mérnökkel is. Az iparügyi minisztérium az egyik főmérnökét, Florin Dumitrescut küldötte ki. Ő vezeti a munkálatakat. Ott vannak az annyira közvetlenül érdekelt Gazmetan társaság mérnökei is, sőt megérkeztek a zalaiznai bányából is a mérnökök. Hivatalos szakértő is van tehát elég s ennek a nagy mérnöki karnak, természetszerűleg, az volt az első teendője, ami a tűzoltóké is lenni szokott ilyen esetekben: „lokalizálták” a veszedelmet.

Mi okozta a robbanást

A munkában levő mérnöki kar pénteken hivatalos jelentést adott ki. Ez a hivatalos jelentés eléggé magyarázza, hogy miért és hogyan történt a robbanás. A bűnös a Kisküküllő volt. Elárasztotta az egész környéket, ellepte az utakat és megnehezítette a vasuti közlekedést is. Ez pedig nagy baj volt, mert a Gáztársaság nem tudott hozzájutni ahhoz a hematin nevű anyaghoz, amely a feltörekvő gáz szigetelésénél és visszafojtásánál elengedhetetlen. A hematin vasoxid vegyület, a fajsúlya 106. Javarást külföldről szállítják és a gáztársaságok állandóan

nagy mennyiséget fogyasztanak belőle. A Kisküküllő áradása lehetetlenné tette, hogy ebből a nagyon szükséges anyagból annyi álljon rendelkezésre, amennyire föltétlenül szükség lett volna. Ezért történt a katasztrófa.

Igy mondja a mérnöki kar hivatalos jelentése. Igaz, hogy a robbanás nem a szondánál történt, hanem attól 700 méternyi távolságra, ahol hematinnal akkor se dolgoztak volna, ha elegendő mennyiség van belőle. Az összefüggés azonban a szonda állapota és a robbanás között kétségkívül megvan, csak hogy — ezt már

csak a szakértők értik úgy, hogy bele is nyugodjanak.

MEGKEZDŐDTEK AZ OLTÁSI KÍSÉRLETEK

Florin Dumitrescu minisztériumi kiküldött vezetése alatt szombaton délután megtörtént az első kísérlet az égő fáklya elfojtására.

A mérnöki kar alapos szaktanácskozás után úgy döntött, hogy először azt a bizonyos szondát kell rendbehozni, amely miatt a robbanás történt. A kráter ugyan is megközelíteni teljes lehetetlenség, viszont nem lehet kétséges, hogy a szonda és a kráter között földalatti összeköttetés van.

A kérdéses szonda 700 méternyire van a robbanás színhelyétől és 900 méteres magasságon fekszik. Ide kellett felszállítani azt a 12 vagon hematint, amely az utóbbi napok alatt érkezett meg. Nehéz munka volt, de megtörtént. Aztán ezt a 12 vagon hematint — poralaku vegyület — hatalmas pumpákkal a szondába tölték.

Munka közben állandóan mérték pontos műszerekkel a kitoró gáz feszítőerejét.

A 12 vagon hematint eltűnt, a gáz feszítőereje azonban egyáltalán nem csökkent. És nem csökkent a tűz sem. A gázfáklya azután is pontosan olyan szépen, magasan és erőteljesen lobogott, mint azelőtt.

A mérnöki kar újra tanácskozára ült össze. Tíz napig nem várhatnak tétlenül s különben is kezdett az a vélemény kialakulni, hogy a megkísérelt módszer nem vezet eredményre.

Új oltási módot kellene kitalálni.

★

Medgyesen az első oltási kísérlet sikerelensége nem okozott nagy levertséget. A fáklya fényesen lobog és egyre újabb és újabb autók száguldanak jólöltözött urakkal és hölgyekkel a látogatására. Hiszen igaz, hogy — amint a mérnökök mondják — naponta egymillió köbméter gáz ég el. Három nap óta tehát hárommillió köbméter gáz veszett a semmiségbe. Ez kétféle millió lej kár.

Ez azonban a Gáztársaság kára nem a nagyközönségé. Az a pénz viszont, amit az érdeklődők, csodálkozók, rémülődők hagynak Medgyesen és környékén, az az ottani polgárok haszna. Még az a pénz is, amit az oltsással bibelődő mérnökök hagynak ott...

A Gáztársaság soha sem viselkedett úgy, hogy nagyon megszerettette volna magát a közönséggel. Most a természet maga gondoskodik arról, hogy ilyen közvetett úton valami haszna legyen a gázból a medgyesi polgárságnak is...

Benczel Béla

Montreálból is tovább szállt az olasz repülőraj

Montreal, július 16

Balbo olasz légügyi miniszter és repülőrajja közép-európai időszámítás szerint pénteken délután 6 óra 45 perckor Montreálba érkezett. A repülőket az egybegyűlt tömeg egetverő örömrivalgással üdvözölte.

A kikötőben valamennyi hajó szirénája megszólalt. A quebeci olasz kolónia tagjai fekete ingben vonultak fel, hogy az olasz repülőket üdvözöljék.

A repülőraj az impozáns fogadtatás után tovább akart indulni, a sárt azonban váratlan akadályokba ütközött.

A benzinszállító gőzös, amely 1600 gallon benzinnel megrakodva Montreálba érkezett, a Szent-Lőrinc folyón elsüllyedt.

Ezideig nem lehetett megállapítani, hogy a katasztrófát bűnös kezek idézték-e elő, vagy a szokott szerencsétlenségnek esett-e a gőzös áldozatul. Balboék mindenesetre pótlásról gondoskodtak.

Újabb jelentés szerint Montreálba friss benzinkészlet érkezett. Az olasz repülőraj szombaton délután 10 órakor levegőbe emelkedett, utjuk végcélja: Csikágó felé.

Egy napon négy rendelet

A német államtanács kinevezése augusztusra marad

Mennyi fizetést kapott Leipart, a szocdemek vezére?

Vagyoneklobzási rendelet, pártalakítási tilalom, a német állampolgárság megvonásának kérdése, a „Heil Hitler” üdvözlés és a sterilizáció ügye Hitler minisztertanácsa előtt

Berlin, július 16.

A német kormány pénteken este minisztertanácsot tartott és azon a rendeletek tömegét szavazta meg.

Az egyik rendelet kimondja, hogy a „nép- és államellenes” vagyont a kormány elkobozhatja. Ez a rendelet visszamenőlegesen törvényesíteni akarja a kormányt az az eljárást, hogy a kommunisták és szociáldemokraták pártvagyonát elkobozta.

A másik rendelet kimondja, hogy Németország területén tilos bármilyen pártot alakítani.

A rendelet még azt is megtiltotta, hogy jobboldali pártok alakuljanak és ezzel utját vágja annak is, hogy a nemzetiszocialista párt esetleges disszidensei pártokba tömörüljenek.

A harmadik rendelet arról szól, hogy miképpen lehet német állampolgártól az állampolgárság jogát elvonni.

E rendelet szerint mindazoktól, akik 1918. november 9-ike és 1933. január 30-ika között szereztek állampolgárságukat, a kormány az állampolgárságot bármikor elveheti.

Ez a rendelkezés leginkább azokat sújtja, akik a szocdem éra alatt telepedtek le Németországban, állampolgárságot szereztek és most a nemzetiszocialista megtorlás elől emigráltak. A kormány ezeket az emigránsokat felszólítja, hogy térjenek haza és amennyiben záros

határidőn belül nem jelentkeznek, megfosztja őket állampolgárságuktól.

A negyedik rendelet kötelezővé tette a „Heil Hitler” üdvözlést. Továbbá kimondja ez a rendelet még azt is, hogy a német himnusz, valamint a Horst Wessel induló hallatára minden német köteles jobb karját felemelni.

A minisztertanács elhatározta még, hogy a sterilizáció bevezetésére minden előkészületet tegyen.

Magtalanítani fogják azokat, akik különböző örökölhető betegségekben szenvednek, elmebajosok, vagy bűnözők.

Az idevonatkozó rendelet még nem jelent meg, de a minisztertanács annak előfeltételeit már megbeszélte.

GÖRING SZABADSÁGRA MEGY

A német államtanács tagjait még nem nevezték ki. Az államtanácsosi állásokért hihetetlen tülekedés indult meg.

Az államtanács tagjainak kinevezése most egy kis eltolódást szenved, mert Göring, az államtanács elnöke, két heti szabadságra megy és ezalatt az idő alatt a kinevezések nem történhetnek meg.

Az államtanács ünnepélyes beiktatása valószínűleg augusztus első napjaiban történik meg. A megnyitót ülést a királyi palota fehér termében tartják meg. Ezt a termet legutóbb

jára Vilmos császár 1914. augusztus negyedikén használta, amikor is ide hívta egybe a parlamentet, hogy hosszabb beszédben megértse velük, miért kellett Németországnak hadüzenetet intézni.

Az államtanács történelmi jelentőségét akarja Göring kihangsúlyozni azzal, hogy a megalakulás alkalmával ismét a fehér termet használja.

HITLER LELEPLEZI LEIPARTOT

Leipart, a szocdem szakszervezetek vezetője, internálótáborban ül. A német kormány propaganda minisztériuma most, mint nagy leleplezést, Leipart egy levelét közli, amelyben Leipart azt panaszkol, hogy neki csupán 2450 márka havi fizetést állapítottak meg. A munkásvezér ebben a levelében azt kérte, hogy fizetését emeljék fel.

Hitler propaganda minisztériuma most nagy garral hirdeti: Ime, lássátok német munkások, mire költöttétek a Ti keserves keszmetekből leadott párttagsági illetményeket.

A Prager Presse, amely a leleplezést közli, megjegyzi, hogy a német propaganda minisztérium nagyszerűen dolgozik, csak éppen elhallgat egyet és más. Ezt a levelet Leipart 1921. január 4-én írta. A német infláció kellos közepén. A lap rögtön ki is számolja, hogy mit jelent ma ez az összeg. Annak mai értéke 242 márka. (Negyvennel szorozva 9680 lej.)

Egy ötmillió lelket számláló szakszervezet vezetőjének alig tízezer lej fizetés valójában nem volt nagy összeg.

A politikában hazudni szabad és muszáj is. De így? Ilyen sántitva és rosszakaratúan mégsem...?

MI TÖRTÉNIK AZ INTERNÁLÓ TÁBOROKBAN?

Újabb érdekes letartóztatás történt ma Németországban. Letartóztatták Painer Pétert, a brudersdorfi porcellánművek vezérigazgatóját. A sonnenbergi internálótáborból pedig azt jelentik, hogy onnan három kommunistát, mikor azok szökni próbáltak az örök agyonlőtték.

Vajda miniszterelnök Kolozsvárra utazott

Bukarest, július 16

Vajda miniszterelnök szombaton este Kolozsvárra utazott, ahol előreláthatólag két napot időzik csak, mert a szerdai minisztertanácsra, amelyen a gabona értékesítésének a kérdése szerepel, napirenden, feltétlenül Bukarestben akar lenni.

Hamis vasúti jegyet árult egy konstancai őrmester

Konstanca, július 16

A rendőrség feljelentésre letartóztatta T. R. Pellisor őrmestert, aki hamis vasúti jegyeket árult a szabadságra igyekvő katonák között. Az őrmestert az állomáson tartóztatták le. Megmozdítása alkalmával három egész jegytömböt találtak nála.

Ábel a Társadalomban

A beszédnek már olyan nagy lett a mérgező foga, hogy Blanka jónak látta hirtelen kihuzni. Ezt úgy hajtotta végre, hogy kartón fogta hamar a komisszárt, s szárnyának rebesgetésével elbódította és bévitte a konyhába. Aztán visszajött hozzám és azt mondta sietve:

— A fene egyen meg, ez egy nagy kutya! Hamar tűnj el valahova s elő se gyere egy jódarabig, mert bajba kevered az egész házat!

Megfogadtam a Blanka szavát s kimentem a kapun, de Bolhát nem vittem magammal. Künn az utcán az jutott eszembe, hogy most csakugyan megérdemelném a verést, mert okot szolgáltatam Blankának arra, hogy egyedül maradjon a komisszárral. De ha már így volt, legalább arra akartam törekedni, hogy a hasznalanság után valami hasznos következzék. A hasznostól nem messze van a pénz.

— Elmegyek az érdekes emberhez — mondtam magamban.

S el is indultam.

Utközben arra határoztam magamot, hogy nemcsak látogatást teszek nála, hanem kiadom neki a fizetést is, ami száz lej lesz, a többi pedig elhozom tőle, mert olyan szép dolog az irgalmassági cselekedet, hogy aztán más is gyakorolhatja.

A házat elég könnyen megkaptam s meg a kilincset is, de az ajtó helyett a szívem csikordult meg. Láttam és tapasztaltam én még bezárt ajtó eleget az életben, de egyiktől sem ijedtem úgy meg, mint ettől. Kilincseltem még egyszer, de

hiába. Akkor kopogtatni kezdtem s ahogy a kövér esőcseppekből nagy csomó eső lesz, az én kopogtatásomból is nagy dörömbölés.

Nem felelt senki.

Ugy éreztem, hogy a csend telített szörnyetegekkel, amelyek mind pénzzel táplálkoznak s utána úgy kiszűréslik az irgalmasság és a csoda forrásából a vizet, hogy csak iszap és mocok marad a fenekén.

Kiáltani kezdtem, de arra sem felelt senki.

Olyan fekete lehettem, mint akit pörkölnék nagy füstös tűz felett.

— Ez meghalt!... — mordtam úgy, mintha én haltam volna meg, de akkor eszembe jutott az ablak, amelyen Gellért páter kiszólt volt nekem amikor feladta az utolsó kenetet. Reszkető lábakkal odakerültem az ablak alá s hátra nyitva van, mint egy reménysugár. Bénézetem, de emberfele nem mutatkozott az enyhe holdvilágban, csak akkor, amikor egy erős rugaszkodással magam termettem bent a szobában.

De akkor kialudt minden, amit reménynek lehetne nevezni.

A divány üresen hevert s az érdekes emberből még egy szikra sem volt sehol.

Olyan szerencsétlenségnek éreztem magamot, hogy leroskadtam a diványra. Jöhetett volna megint a barát, hogy feladja nekem is az utolsó kenetet. Úgy voltam a pénzzel, ahogy lehet a szülő, akinek a fiát elvitték az akasztófára. Csak szenvedni tudtam s gondolkozni jóformán nem is. S magától semmi okos dolog

nem jutott eszembe, csupán az, hogy átkozzam a sugalmazást, amely elsugalmazta tőlem a pénzt. Később annyit ki tudtam gondolni, hogy várakozni fogok, hátha csak a kedvesséhez ment el az érdekes ember s onnét elérkezik. A várakozásra azonban az udvart jelöltem ki s azon a követ telepedtem le, ahol az utolsó kenetnél ültem volt.

Itt virradtam meg ezen a követen s a pénztárnokot nem hozta el a fény sem.

Még vártam egy darabig s akkor úgy döntöttem, hogy elmegyek Gellért páterhez, hátha ő tudna valamit. Előbb azonban egy cédulát írtam, olyan értelemben, hogy itt jártam a pénzért s ha nem akar elkárhozni, szolgáltatassa vissza nekem. A cédulát kiragasztottam az ajtóra s aztán elindultam, mint egy busmagyar, aki a Muhi pusztáról jön éppen.

Jókor érkeztem a barátok házába, mert Gellért éppen felkelt volt s hálórúhában ott állott a szobája közepén egy gyékény-futón. Ahogy megláttott engem, örömben mingyárt felkiáltott:

— Az Isten hozott, Ábel!

Ugy éreztem, hogy most fog megszületni másodszor is Jézus, s nemhiába, mert így folytatta a reggeli barát:

— Gyere csak, gyere!

Lassan és lábujjhegyen mentem, mint-ha madarat akarnék fogni.

— Bátrabban mehetek-e? — sutogtam feléje.

Erre ő is visszasugta:

— Jöhetsz, mert pénz áll a házhoz.

— Mennyi? — kérdeztem.

— Tízezer. Elég-e?

— Elég! — mondtam és örömben a földhöz vágtam a kalapomot, a szót pedig így folytattam: — Ötszázat leütök belőle adományának, vagyis szent Antalnak.

— No, az nemes cselekedet lesz — biztatott Gellért s aztán koponyegyet vetett magára, hogy mégse lássam álmodó ru-

hában, a pénzt elészőlította a fiókból és ideadta nekem s én is oda neki az ötszázat, ami a kutyaharapásból megmaradt volt.

— Úlj le egy kicsit — kedveskedett.

Én leültem, de olyan félve, mintha erősen tartanék valamitől. Ezt ő észre is vette és megkérdezte:

— Hát te mitől félsz?

— Én attól, hogy félre talál billenni ez a szoba.

Nem tudta felfogni, hogy ép ésszel miképpen lehet ilyen dolgot mondani.

— Neked hol jár az eszed? — kérdezte.

— Nekem ott, ahol kell — feleltem. — Vagy talán maga nem azért állott pontosan a szoba közepén, amikor bementem, hogy félre ne billenjen az egész?

Gellért nevetett s azt mondta:

— Te bolond vagy, Ábel, mert én tornász vagyok.

A két bunkós vasat is megmutatta, ami ott volt most is a gyékény-futón. Elmondta, hogy azokat minden reggel emelgeti tíz percig s nyomja felfelé is, oldalt is, hogy erősödjék, mert ép testben lakik az ép lélek. Erre én is elárultam neki, hogy magam is nagy tornász vagyok, csak hogy én huncutabban csinálom, mert a lelkemet tornásztatom, vagyis a tízezer lejt példánakokáért odaadom egy halálos betegnek s azt olyan ügyesen csinálom, hogy a pénz is megmarad s a beteg is meggyógyul.

Gellért megbotrátkozva nézett rám és azt mondta:

— Neked mi ment az agyadra?

— Nekem a lélek — feleltem.

Egy kicsi idő csendben telt el, de azt gondoltam, hogy ha már ennyire vagyunk, akkor járjunk a végére.

— Hát akkor mit gondolsz, mitől gyógyult meg az érdekes ember?

— Az utolsó kenettől.

— S hát azt hogy magyarázza?

(Folytatás következik)

Tizenhét uriember, aki ki tudná fizetni az egész világ adósságát

A nagyon nagy vagyonokat nem lehet olyan könnyen kezelni és a megváltozott viszonyokhoz alkalmazni, mint a kisebbeket és mozgékonyabbakat. A közepes vagyonok tulajdonosai korlátlanul rendelkeznek a vagyonukkal, a milliárdosok a kezük rabszolgái. Rockefeller, ha akarja sem adhatja el petroleumforrásait frékeny veszteség nélkül. Az egyetlen vagyon, amely ellenállónak bizonyult a világváltságnak, az arany. De a világ egész aranykészlete kevés ahhoz, hogy aranyban fejezze ki a főd ezer legnagyobb vagyonát.

Az utóbbiak nagyon összezsugorodtak. Az amerikai statisztikák szerint az Egyesült Államokban 1929-től 1932-ig a milliánosok száma negyvenháromezerről tizenkilencezre esett vissza. Németországban és Közép-Európa más államaiban csaknem eltűntek a milliánosok. Csak Franciaország mutatkozott szilárdnak ebben a tekintetben úgy, mint más vonatkozásokban is. A nagy bukások között Ivar Kreuger a legemlékeztetőbb, de Kreugernek mellő vetélytársa az amerikai villanykirály, Samuel Insull. A távolkeleten, Japánországban hasonló összeomlás történt. Vona Susuki ónagysága kétszázmillió dollárra becsült vagyonáról holnapra elolvadt. De azért még mindig vannak óriási vagyonok, amelyek semmit sem veszítettek értékükből.

Legjobban a indiai fejedelmek tartják magukat. Egyesek közülök, mint Aga Khan, Európában élnek és tevékeny részt vesznek a mi kontinensünk gazdasági életében. De a hindu milliárdosok keleti bölcsessége legnagyobb részüket megővta attól, hogy túlságosan engedjenek a nyugati pénzügyi módszerek csábításának. Vagyonuk nagyrészt aranyban és drágakövekben őrzik és ez az ezeregyézsakai gazdasági elv újban igen praktikusnak bizonyult. Vagyonukat nem lehet pontosan értékelni. De kétségtelen, hogy egyik-másik nábob, a világ leggazdagabb emberei közé tartozik, sőt az sem lehetetlen, hogy közülük való a leggazdagabb.

Azt mondják, a hindu fejedelmek közül a haidarabadi Nizam a leggazdagabb. Aranyát és drágaköveit 500 millió dollárra becsülik. A háború alatt a Nizam ötvenmillió dollárt bocsátott az angol kormány rendelkezésére. Messze utána következik a barodai Gaekwar, allig százötvenmillió dollár vagyonnal. Az amerikai milliárdosok közül változatlanul Ford, Rockefeller, és Mellon, az amipar fejedelmek állnak a három első helyen. Rockefeller vagyonát a konjunktúra idején 600 millió dollárra becsülték, de ezenfelül közel 600 milliót kötött tudományos és jótékony célra. 1931-ben az öreg John D. Rockefeller, 1,100.000 dollár jövedelmét vállalt be, a fia ugyanakkor 500.000 dollárt.

Andrew W. Mellon, a vot külügyi államtitkár és nagykövet, a pittsburgi aluminiumvállalat tulajdonosa, 200 millió dollárral rendelkezett. Ez a táj Amerika leggazdagabb embere Henry Ford volt, egymilliárd 200 ezer dollárra becsült vagyonnal. De a váltság idején Ford nagyobb veszteségeket szenvedett, mint Rockefeller és Mellon. Ford vagyonát a tőzsdei árfolyamok alapján eredeti értékének tizenkettőre csökkent, míg Rockefeller színdarab vállalatát csak egytizedrészt veszítették értékükből.

A Wallstreet nagy bankárai sohasem voltak oly fantasztikusan gazdagok, mint a világhírűek alapján gondolta volna az ember. A nagyközönség csodálkozva vetette tudomásul, hogy John Pierpont Morgan, a világ leghatalmasabb bankára, mindössze hetvenmillió dollárt hagyott hátra. Vannak Kubában is dúsgazdag emberek, a német származású Steinhardt és Tarifa, a cukorkirály.

Az óriási vagyonok igazi hazája azonban, a köztudattal ellentétben, nem Amerika, hanem Anglia. Amerikában kétszázötven millió van néhány vagyon, amely meghaladja a legnagyobb angol vagyonokat is, de Angliában több nagy vagyon van, mint Amerikában. Angliában a múlt évben még mindig ötszáznegyven fontmilliómos vot, Amerikában nincs ennyi ember, aki ötmillió dollárral rendelkezne. Angliában évente egy tucat ember hal meg, aki örököseire két millió fontnál nagyobb vagyon hagy. Amerikai méretű vagyon is van néhány Angliában. Westminster herceg volt néhány év előtt a leggazdagabb, földjei és egész utcákat kivevő londoni háza révén. Sir John Ellermann, a hajógyáros a váltság előtt közel hatvan millió fonttal rendelkezett, vagyonát tehát nagyobb volt, mint Melloné. A City bankárai a nagyiparosokhoz képest viszonylag szegények, ugyanúgy, mint Ame-

Tíz évig béke?

Ma délelőtt Rómában aláírták a négyhatalmi egyezményt

A londoni konferenciát elnapolták és az sohasem ül többé össze

Magyarország hitelezői a kamatok felét elengedték

Róma, július 16

Ma délelőtt tíz órakor a Palazzo de Veneziában Mussolini, Hassel, de Jouvenel és Graham aláírták a négyhatalmi egyezményt.

A rettentő hőség ellenére is hatalmas tömeg gyűlt össze a palota előtti téren és lelkesen tüntetett Mussolini, a négy nagyhatalom és a tízéves béke mellett.

A tömegek lelkesedése annak a hírnek szól, hogy ezzel a paktummal a békét valóban tíz esztendőre biztosították.

A párisi sajtó megállapítja, hogy a négyhatalmi egyezmény aláírása valóban a francia-olasz közeledés küszöbén. Az Intransigent leszegi, hogy az utóbbi hetekben jelentős közeledés történt atekintetben, hogy megalósuljon a közös irányelv és vezetés alá kerülő olasz-francia külpolitika.

Megállapítja a lap még, hogy a londoni világgazdasági konferencia kudarcra a két államot még közelebb hozta egymáshoz, mert Londonban ráeszméltek arra, hogy közös és csak együtt megalósítható gazdasági érdekeik vannak.

Huszonhetedikén elnapolás ad infinitum

A londoni világgazdasági konferencia záróülését július 27-én tartja meg. Ezen a napon fognak az elnapolást illetően is határozni. Valószínűleg bizonytalan időre napolják el a konferenciát. MacDonaltnak legalább is ez a kívánsága, mert így azt hiszi, hogy az újabb összehívás útját szabadon hagyta.

A konferencia folyosóin úgy tudják, hogy a világgazdasági értekezlet bizonytalan időre elnapolja ugyan magát, de arra, hogy ismét összehívják, sor kerülni sohasem fog.

Imrédy magyar pénzügyminiszter nagy

jelentőségű megállapodást kötött Londonban.

E megállapodásnak az a lényege, hogy Magyarország hitelezői a kamatok felét elengedik arra a célra, hogy ebből Magyarország a maga költségvetését feljapítsa. Ez az elengedett összeg 23 millió pengőt tesz ki.

Ugyanakkor a magyar minisztertanács úgy intézkedett, hogy a dollár-árfolyam ingadozásának előnyét kihasználja és ezentul a transzfer alap javára a dollár-adósságok nem aranyallapon, hanem papírtérkékre átszámítva fizetendők be.

Titulescu még ebben a hónapban Bulgáriába utazik

Bukarest, július 16.

Bukarestbe érkezett jelentés szerint Musanoff bolgár miniszterelnök a képviselőház külügyi bizottsága előtt beszámolt a jelenlegi külpolitikai helyzetről s beszámolójában megemlékezett arról, hogy Titulescu román külügyminiszter már ennek a hónapnak a folyamán Szófiába érkezik, hogy folytassa azokat a politikai megbeszéléseket, amelyek már megkezdett az orosz-román szerződés kereteinek a kibővítése érdekében. Szófiában lesz

Levfik Rusdi bej török külügyminiszter is, aki ugyancsak találkozni fog Titulescuval több külpolitikai érdekességű kérdés megtárgyalása érdekében.

Musanoff kijelentette még, hogy Bulgáriának őszinte szándéka ápolni és fejleszteni a barátságos összeköttetést szomszédos államaival, annál is inkább, mert amint a londoni konferencián kiderült, a gazdasági összeköttetések megszervezése a szomszédos államok között előrendű politikai érdek is.

A békási bíró a Népszövetségénél is erősebb

Nem lehet érvényt szerezni a miniszteri parancsoknak és a törvény erejének

Csikszereda, július 16.

Jelentettük, hogy Gyergyóditró, Gyergyókilyénfalva és Gyergyóremete községek közbirtokosságaitól Gyergyótölgyes, Borszék és Békás román lakosai újabb hatalmas földterületeket foglaltak el. Azt is jelentettük, hogy Páll Gábor dr. csikmegyei képviselő közbenjárására a belügyminisztérium kiadta a rendelkezést a hatóságoknak: járjanak el az erőszakoskodó községek ellen és a székelyeket helyezték vissza jogos birtokaikba.

Igy áll a dolog ebben a pillanatban. És így fog állni a jelek szerint még hosszú ideig. A hatóságok ugyanis tudomásul veszik a miniszter utasítását, de nem tudnak, vagy nem akarnak eljárni a rablólovagok módjára garázdálkodó emberekkel szemben. Hogy miért nem tudnak, vagy miért nem akarnak?

Évekkel ezelőtt ugyanazon román községek ugyanazon román lakosai erőszakkal elfoglalták a csikkarefalvi és csikjenőfalvi közbirtokosságok hasait legelőit. A per megindult és a pert a székelyek minden fórumon megnyerték. Ítélet volt a kezükben. Hosszas köz-

nikában. Mint általános törvényt levonhatjuk, hogy pénzüzletekkel nem lehet mammutvagyonra szert tenni.

Franciaországban van néhány óriásvagyon, Edouard de Rotschild, Louis Drefus, Hennessy, de Vendel, de Franciaország inkább a középvagyonok hazája. A világ leggazdagabb emberei között szerepel egy görög, Sir Basil Zacharoff és egy örmény, Srkais Guibenkian. Közép-Európában ke-

vés a Krózus, talán Bata volt a leggazdagabb ember. Németországban Thyssen és Frick mérkőzhetnek egyedül a nagy nyugati vagyonokkal. A világ tizenhét leggazdagabb embere közül öt amerikai, három francia, kettő angol, kettő örmény, — az egyik Vilmos excsászár — három hindu, egy bolíviai és egy görög. Ha ez a tizenhét ember összeadná a vagyonát, még ma is ki tudná fizetni az egész világ adósságát,

megdolgozott románok most már tovább mentek és újabb hatalmas területeket foglaltak el. Miért ne, ha ajándékkal kapják majd a kormánytól azt, ami miatt a kormány olyan kellemeilen helyzetbe került a külföld előt. Ha egyszer sikerül, sikerülni fog másodszor is, sőt harmadszor is. Mert a békási bíró „elszánták” magukat arra, hogy megszerzik maguknak az egész völgyet. Maga a békási bíró mondotta ezt, ki tudósítónkkal véletlenül vitába keveredett a vonaton.

Hallgassuk csak meg, miket mondott ez a bíró, akinek falujában a törvényességet kellene képviselnie?

A tölgyesi bíró a földművelésügyi minisztériumban járt amiatt a legújabb rendelkezés miatt, hogy a székelyeknek vissza kell adni, amit tőlük jogtalanul elvettek. Haragszik a miniszterre is:

— Maga a miniszter akar megfosztani minket attól az ősi jogunktól, amit 2 ezer év után visszaszerztünk? Ki akar parancsolni bennünket a „visszaszerzett” birtokokból? Jogról és magántulajdonról beszél, meg arról, hogy a magyarok ismét Genfbe mennek, ez pedig nem kellemes neki. Hát menjenek a magyarok Genfbe. Az a terület a miénk. Két-ezer esztendeje lakunk a Békásvölgyben. A magyarok mindenükből kiforgattak, most mi vagyunk az urak, tehát visszavesszük, a mi a miénk.

— Hiába beszél nekünk a miniszter. Mi nem megyünk ki az elfoglalt területekről, mert azok határosak velünk és nekünk azokra szükségünk van. Ott nem fog székely birtokot előzni. Csak menjenek a Népszövetséghez az ugys olyan, mint egy két éves gyermek: eszik, ha enni adnak neki és alszik, ha elaltatják. Jöjjen az a Népszövetség és vegye el tőlünk, ha tudja. A magyarok pedig menjenek vissza Ázsiába, ahonnan jöttek...

Sok mindent mondott még a békási bíró. Többek között bejelentette azt is, hogy szembenemnek a puskákkal is, ha kell. Nyilván így beszél otthon, a falujában is. Azok a bizonyos politikai agitátorok nagyon ügyesen ellátták szókincsel. Szegény kis koponyáját megtöltötték dühös, puffogó szóvirágokkal, hazugságokkal, veszedelmes hazafiassággal. Hiszen lehetne talán még segíteni rajta, józanságra, emberségre oktatni, de nem úgy, ahogy a miniszter teszi. Vitatkozik vele, tanácskozik vele, azzal a községi bíróval, aki a törvény ellen izgat. Ennek a véletlen beszélgetésnek a nyilvánosságra hozatala első sorban éppen ezért volt indokolt: fényt vet arra, hogy a miniszter hogyan „beszéli” meg ezt az ügyet a békási bíróval...

ANGLIA VEZET

London, július 16.

A Davis Cup európai zónájának mai döntő mérkőzéséről lapzártakor azt a jelentést kapjuk, hogy Anglia 2:1 arányban vezet Ausztráliával szemben.

Mihalache lelogatott három ujságszélhámost

Bukarest, július 16.

A belügyminisztérium egyenes utasítására a muscelmegyei prefektura letartóztatott három szélhámost, akik valami „Datoria” nevű új folyóiratra gyűjtöttek előfizetőket s közben a király nevét is felhasználták a sikeresebb munka érdekében.

A szélhámosokat Mihalache leplezte le, aki a megyében járva, hallott a dologról s nyomban táviratilag kérte a belügyminisztériumot a legsürgősebb közbelépésre.

A biatorbágyi állomáslőnök felismerte Matuskát

Budapest, július 16

Matuskát a vizsgálóbíró szembesitette a merénylőlet tanúival. Egy elsősorban a biatorbágyi állomáslőnökkel, aki Matuskában felismerte azt az embert, aki a kérdéses éjszaka nála járt. Több vasutással is szembesítették ma Matuskát. Holnap a katasztrófát szenvedett vonat életben maradt utasait szembesítik vele. Így szembesítik Pálffy Daun József grófit is. Ma az elmeszákértők megvizsgálták Matuskát. A vádlott a hozzáintézett kérdésekre nyugodtan, de bőbeszédűen válaszol és arra kéri az orvosokat, hogy ne nyilvánítsák őt bolondnak. „Mindig hiu voltam arra — mondja — hogy „szépnek tartanak”. Egyébként ma kiderül, hogy Matuska pénzelté annakidején a szentlőrinczi bibliafarsaságot, amelynek pénztárosa később megszökött.

Matuskáné bátyja, dr. Dréhr Ákos budapesti ügyvéd ma Bécsből magával hozta Matuska árva maradt Gabrielle nevű 13 éves leánykáját, akit egy budapesti leánynevelő intézetben helyez el.

Heves botrányok a Népszövetségen az emigrált tót vezérek megjelenése körül

Kinos incidens a francia és magyar ujságírok között

Genf, július 16.

Nagy feltűnést keltett a Népszövetség palotájának folyosóján egy tót delegáció megjelenése, amely memorandumban kérte a felvidéki tótságnak Csehszlovákiától való elszakadását és Magyarországhoz való visszacsatolását.

Az őszhaju Jehlicska páter jovialis arca és előadása megragadja az ujságírok figyelmét, akik a legnagyobb érdeklődéssel kísérték a páter szavait. A négy tót delegátusnak, akik eddig szerényen húzódtak meg egy sarokban, most akaratlanul is mitinget kellett rendezniük, mert a körük csoportosuló nagyszámu érdeklődők állandóan kérdéseikkel ostromolták őket. Az angol, amerikai, belga, német, olasz és svájci ujságírok kíváncsián vették tudomásul, hogy a tótság vezérei nem tartják továbbra is kíváncsiannak nemzetüknek a csehszlovák államcszme keretei között való további megmaradását. Az egész csarnok úgy festett, mint egy hangyaboly, ahol mindenkinél a kezében volt egy-egy tót memorandum.

Magától értetődik, hogy az érdekelt kormánykörök és főleg a Csehszlovákiával rokonszenvező francia ujságírok, nem nézték tulságosan jó szemmel a tót propagandisták sikerét.

Hangosan tiltakoztak az ellen, hogy a Népszövetség épületében ilyen „Európa jelenlegi helyzetével szervesen összefüggő” kényes természetű politikai propaganda folyjon.

Majd látva, hogy tiltakozásuk nem vezetett eredményre, külön-külön igyekeztek rávenni a jelenlevő ujságírokat, hogy ne álljanak szóba velük és ne csoportosuljanak a tót delegáció köré. Főleg az angol és amerikai ujságírok figyeltek fel a francia kartársak feltűnően izgott magatartására s mint ez minden ilyen heves fellépésnél szokás, annál jobban érdeklődtek aziránt, hogy milyen szél hozta erre a különös vendégeket?

Az egyik francia ujságíró hangosan méltatlankodott, hogy „mégis türehtetlen, hogy ilyen nyíltan agitáljanak a békeszerződések ellen”. Egy német ujságíró erre cinikusan ríposztzott, hogy a francia és cseh kartársaknak az tetszene, ha Európában mindenki térdre borulna előttük.

A francia ujságírok csoportja lázasan szaladgált jobbra-balra, hol a gondnokhoz, hol a palota belső rendjét biztosító titkos rendőrség főnökéhez, hol a szolgákhoz, dühösen követelve, hogy a tót vezéreket távolítsák el a palotából, azonban senki nem tehetett semmit, mert a Népszövetség rezidenciája minden nemzetnek egyaránt otthona.

Ekkor feltűnt a lépcsőn egy magas, szikár alak, Tamás András magyar ujságíró, aki éppen akkor érkezett a Népszövetség egyik ülésére. Megjelenése elegendő volt ahhoz, hogy a szlovákok elleni méltatlankodás magyarellenes kirohanássá fajuljon.

A francia, cseh és szerb ujságírok rögtön észrevették magyar kollégájukat és minősíthetetlen szűkkekkel illették Tamást.

A hidegvérű, székely fiu egy ideig szótlanul tűrte a támadásokat, majd cinikusan megjegyezte: „Mégis éghet a talpuk alatt a talaj, ha ilyen mérgesek” — és azal egyszerűen a faképnél hagyta a társaságot.

Tamás távozása után, akinek hidegvéré mentette meg csupán a szituációt attól, hogy a Népszövetség palotája, példátlan tettelegesen botrány színhelye legyen, a francia ujságírok a Nemzeti Ujság genfi tudósítóját, Lippay Imrét vették ostrom alá.

— Igazolja magát! — förmed rá a Le Temps genfi tudósítója.

— Igazolja Ön magát! — válaszolja erőlesen Lippay.

— Azt akarja, hogy felpofozzam? — harsog rá a nagyszajú francia.

— Na, rajta, ha azt akarja, hogy széjeltörjem a csontjait...

— Kidobom innen — szedte-vette! — ordit a magáról megfélemedezett francia ujságíró.

E pillanatban az egyik teremből kijöttek a hivatalos diplomaták, akiknek megjelenése véget vetett a botránynak.

Mennyire más volt a magatartása a propagandában jártas, sima modoru cseh sajtófőnöknek. Baráti mosollyal közeledett a tót vezérekhez és a legnagyobb nyugalommal hallgatta végig számuizott honfitársainak tótnyelvű előadását. Kedves eszmecsere keletkezett a cseh diplomácia helytartója és a hazátlan tótok között, amely alatt mindegyik fél a maga igazát vitatta.

A nagy csődület a hivatalos delegátusokat is kíváncsivá tette a tót vezérekre és pillanatig ezek is megfélemedezve koránnyküldötti minőségükről, élénk vitába bocsátkoztak az emigráns tót politikusok által megpendített népszavazás ötletéről.

Dmorcsák Győző Rolcsipierre emlékeztető külseje, dr. Bulissz Károly atléta termete és feltűnően elegáns megjelenése, Jehlicska páter derűs, liggadt arcvonása és Unger Ferenc eredeti tót kedélye egyszerre dominálta a Népszövetség palotáját. Láthatták most a Népszövetség urai, hogy ha a tótság, mint államalkotó elem nem tartozik is a kisebbségvédelem alá, mégis tanácsos lesz a kisebbségek helyzetére több figyelmet, nagyobb belátást.

emberibb megértést fordítani, ha nem akarják, hogy azok a jelenleg éppen Genfben időző Gilbert Murray bölcs szavai szerint robbantóanyagokká váljanak.

A riport egy kis illusztrációval fejeződik be, amit, sajnos, fényképező lencse helyett, csak az ujságírói emlékezet örökíthet meg. Pedig érdemes lett volna fényképezni a jelenetet, amikor Benes Bohus cseh sajtófőnök, bár hazájának legveszedelmesebb ellenfeleivel állt szemben, egyszerű lényével és mosolyával valahogy otthon érezte magát a tótok között. Vitatkozik, mintha a cseh parlamentben volnának és valamilyen utépítési tervről esne csak szó közöttük. Majd egyóra felé, mikor valamennyire lecsillapodtak már körülöttük a kedélyek, Benes derűsen fog kezét a cseh állameszme idegenben bujdosó száműzöttével:

— Bár utjaink elválnak, mégis szeretem magukat, mert szépen beszélnek tótnul...

Bár a tót vezérek önállósági törekvéseire nincsen olyan paragrafus, amelynek alapján ez a kérdés a Népszövetség tanácsa elé juthatna és bár a tótság, mint államalkotó elem nem tartozik a kisebbségvédelem alá, a főtítkárhelyettes jónak láta összehozni a tót delegációt a kisebbségi osztály vezetőjével, valószínűleg azért, hogy a kisebbségi osztály figyelmével kísérje ezentúl a tót nép sorsát.

Seidner Imre

Nagy károkat okozott az áradás Csik- és Háromszékmegyében

Most folyik a kár pontos felbecsülése

Csikszereda, július 16.

Csak most, a vizek visszahúzódása után mutatkozik a maga teljes valóságában az a rettenetes kár, mely az esőzések következtében Csik- és Háromszékmegyék oltmenti lakosságát érte.

Az árvíz hatalmas kiterjedésű kaszáló területeket öntött el, melyeken részben már le volt kaszálva a fü. A lekaszált takarmányt magával ragadta az ár s amit hátrahagyott, azt úgy leiszapolta, hogy teljesen hasznavehetetlenné vált. A le nem kaszált területek annyira le vannak iszapolva, hogy kaszálásról szó sem lehet.

A hatalmas esőzés következtében az őszgabonák nagyrésze megdől. Szemkép-

ződés megállott és most lábon rothadnak.

A tavaszi vetések a szokatlanul hideg és esős időjárás következtében fejlődni nem tudtak és most igen törpén szökkennek silány kalászbba.

Más években ilyenkor a Székelyföldön is nagyban ásták az új krumplit, most szó sem lehet róla.

Igen gyengén állnak és csak most kezdenek virágozni ott, ahol ki nem veszték.

A kukorica oly silány állapotban van, hogy csak csoda segítheti terméshez.

Az árvíz következtében szenvedett károkat becslése most folyik, melyből majd hozzávetőleges számszerűséggel kitűnik az a rettenetes kár, ami a székelységet a nyári áradások következtében érte.

A dési gyilkosság egyik tettese öngyilkos lett, a másik önként jelentkezett

A fiatal zenészkatonára részletes vallomást tett a gyilkosság előzményeiről

Dés, július 16.

A dési rendőrség széleskörű nyomozást indított, hogy a csütörtökről péntekre virradó éjszaka meggyilkolt Andreescu Ioan katonakarmester gyilkosait felkutassa. A tettesek, akik — mint ismeretes — cédlutál hagytak áldozatuk lakásában, azt irták, hogy a Dés határában levő elhagyott sóbánya 500 méter mélységű aknájába ugranak. A rendőrség, bár a jelzett helyen megtalálta a gyilkos szakaszvezető és zenésztanuló sapkáját, tovább nyomozott, mert a tettesek, a jelek szerint, a levéllel csak félre akarták vezetni a hatóságokat.

Most aztán egy falusi ember jelentette a rendőrségen, hogy egy fiatal katona, a Dés határában levő sóskutnál agyonlőtte magát. A rendőrség azonnal kiszállt a helyszínre s megállapította, hogy az öngyilkos, a katonakarmester egyik gyilkosával, Dolha szakaszvezetővel azonos.

Alig találták meg a szakaszvezető holttestét, amikor a 14 éves zenésztanuló

is jelentkezett a rendőrségen. A fiatal gyerek, akit, mint hadiárvéd, az ezred nevelt, elmondotta, hogy ő is öngyilkosságot akart követni, de revolvere csütörtökről mondott. Nem volt tudomása arról, hogy társa gyilkolni akar, mert a szakaszvezető azt mondotta neki, hogy a karmester pénzét akarja ellopni. Ott várakozott a kapunál, majdnem egy óra hosszat, azután kijött a szakaszvezető és elmondotta, hogy megölte Andreescut.

Szombaton délelőtt a rendőrség rekonstruálta a bűntényt. A zenésztanuló megmutatta, hol várakozott s hol mászott be társa, a szakaszvezető, a karmester lakásába.

A délelőtti folyamán mindkét holttestet felboncolták.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Andreescut több szurás érte, amelyek közül azonban csak a szívének irányított bajonettűs volt halálos.

A katonakarmestert és gyilkosát vasárnap temetik.

TOMCSA SÁNDOR:

En mit vinnék a bárkába?

(Harmadik közlemény)

B

Báró. Egy példányt ajánlanék a vitelre és pedig az újvilág rendi kialakulása érdekében (kettősrendek jobbra át!), kikötvéen persze azt, hogy az illető példány nem vasaltatja minden nap a nadrágiát és nem rendez a bárkában parforced-vadászot.

Baj. Kis baj (lásd: diplomata); nagy baj (lásd: konferencia); katasztrófa (lásd: londoni világ gazdasági konferencia). Baleset az idősebb urak művészi fel fogásuk kiélési formájával.

Bohózat. E cikkből csak egy amerikai export-darabba volna szükségünk és pedig a bárkában kétségtelenül elszaporodó patkányok irtása céljából.

Barátnő-t föltétlen, a bárkában kiépitendő hírszolgálat pontos és gyors keresztvittele érdekében. E célra elég volna egy. Még egyet azért, hogy ketten alakítsanak egy erkölcsi testületet. Még egyet azért, hogy a bárkának legyen közvéleménye. És még egyet azért, hogy bridzspartnerek ne fogják be azt a szegény monoklis majmot.

Barna-ing-et azért ajánlok a bárkába való heraktározásra, hogy némely ember politikai elveit adhassa mosásba.

Becsület-et? Nem látom nagy értelmét. Legfennebb annyit, hogy ha a bárkában már elfogyott a kenyér, legyen mit megszegni.

Béke. Békét? Már mint hogy békét? Ki van zárva! Miért tennék szerencsétlenekké újvilági utódainkat. Ne tudják meg soha, hogy mi az a béke. Oh ne tudják meg és éljék napjaikat nyugodtan, zavartalanul, boldogan, egy örök háboru vidám és szelid napsütésében.

Béke-tárgyalás. Mivel káviárt, rákot, pezsőt, titkárnőt és más efféle inyenéseket bárkánk nem szállít, a nevezett összejövetelnek semmi értelme.

Beliüg. Az egész miniszteriumot nem vinnék, legfennebb csak egy pár sürgősebb aktát, pld. egy nyugdíjkiutallás iránti kérvény doszáriát. Mert ugye: amíg a vizek elválnak a száraz földről, míg az őszember kultúr-lények fejlődik, míg kialakul a társadalmi rend mai formája, míg a szociális fejlődés kialakítja a nyugdíj fogalmát satöbbi, satöbbi, addig tallán ez a kiutallás is megtörténik. Mármint ha akkoron egy szerencsés, hasonló nevű, állásu, életkoru és a doszárbán szereplő aktákkal rendelkező nyugdíjas adja be a nyugdíj kiutallása iránti kérését, hogy ez a nyugdíjas végre rendes időre hozzájusson a nyugdíjához.

Betű-könyv-eket nem vinnék, ezeket az áruházakban kapható összefűzött és perforált papírapok pótolnák.

Betű-t sem, hogy legalább akkor örvendjen a betűnek az új világ emberisége amikor feltalálja.

Beviteli-vám helyett az öngyilkosság más nemét fogjuk válassztani.

Bizottság-okra nem lesz szükség, az ő hosszadalmas, fáradsztó és idegölő munkáját a másik világ eszociális társadalma direkt e célra konstruált „Késleltető gépekkel” végezteti el. Ez a gép mégis csak megbízhatóbb, hisz volt már eset ebben a világban, hogy némely bizottság egy-egy feladatot, melynek véghezvitelére vállalkozott — szerencsétlen emberi objektivitásból fakadó gúnyosok következtében — el is végzett.

Bók-ból ajánlanék legalább 20 vagonnyit a beraktározásra. A bárkában található összes nőnemű lények táplálékául.

Bolhat csak azért, hogy némely hivatalos szerv, létjogosultságának igazolásául elefántot csináljon belőle.

Bomba. Bizony kellene belőle egy jó pár ezer, hogy a kísérletezés fáradságait megkimélve, Ausztria mindjárt hozzájusson a politikai pártok egymásközi érintkezésének legemkelettebb, legemberibb formájához.

Bon. Bonokat kellene vigyünk, az elhárapódzott ipar és kereskedelem leghathatósabb irtása céljából.

(Folyt. köv.)

Kölavina zuhan a gyorsvonatra

Bécs, július 16.

A Brenner-vonaton Gossenssas fürdőhely közelében egy kölavina omlott le a keresztül robogó gyorsvonatra. A kölavina szerencsére csak a mozdony és szénkocsit érte.

A mozdony kiugrott a sinekről, de emberéletben nem történt kár.

A forgom teljesen elakadt.

Ezideig még nem lehetett megállapítani, hogy a kölavina véletlenül zuhant-e a vonatra, vagy pedig bűnös kezek játékosak-e és közre?

Mégis legyőztük a színajai pinkát

A polgármester második közbelépése — örömmel regisztráljuk ezt az öröndetes hírt — eredménnyel járt.

Mégis sikerült didalmaskodni a színajai pinka fölött és Brassó is megkapta az 50 százalékos nyaralási kedvezményt.

A város közönségének egyetemes és jogos felháborodásával szemben nem lehetett tovább tartani a színajai kaszinó érdekeit védő szempontokat és az illetékesek deferáltak.

Ez az eset tanulság arra is, hogy nem szabad mindenbe fásultán belenyugodni és mindig fel kell lépni az olyan intézkedéssel szemben, amely valamelyik pinka érdekeit védi.

Ma ez, holnap az a pinka jár ki intézkedést, amely tömegérdekeket sért.

Már ránevelődtünk arra, hogy ugyanis minden erőfeszítés hiábavaló.

Itt a példa, hogy nem kell mindenbe belenyugodni és fel kell venni a harcot, a hazardörök, a privilégiumok titkos és sötét lovagjai ellen.

Örömmel és boldogan hangoztatjuk azt is, hogy ebben az eredményben nekünk is részünk van.

Pelle István tornász-világbajnok Brassóban

Brassó, július 16

Csütörtökön este rendezte meg az „Astra” termében a katolikus legényegylet nagy-szabású tornáinapját. Az est szenzációját Pelle István magyar világbajnok vendégsejtelése, aki ugyanazokat a tornamutatványokat mutatja be városunkban, amivel tavaly Los Angelesben világbajnokságot nyert. Pelle István, aki romániai turnéja alkalmával Brassó város vendége lesz, nívós program kéréstében fogja mutatványait bemutatni. — Ugyanakkor Morariu román tornász-bajnok is fellép.

Campeanu Livius dr. előadása Ploestiben

Campeanu Livius dr., a Márzescu-kórház főorvosa, aki Románia legjobb sebészspecialistája, a prahovavölgyi orvosok szövetségétől meghívást kapott, hogy Ploestiben tartson előadást a tüdőoperációkról. Az előadást a kiváló brassói orvosprofesszor a hónap végéig fogja megtartani.

Váratlanul Bukarestbe rendelték a brassói avereskánusok elnökét

Ma délelőtt Joan Gh. Stoica, a brassói Averescu-párt elnöke telefonon értesítést kapott magától Averescu marsalltól, hogy azonnal utazzék Bukarestbe. Egyelőre nem lehet tudni, hogy a brassói politikus miért rendelték ilyen hirtelen a fővárosba.

Kánikula Brassóban és a megyében

A végnélkülinek látszó esőzések után végre megjavult az idő és két napja kánikula meleg van. Brassóban forrón tűz a nap, a megye alsóbb részein pedig perzselő forróság észlelhető.

A meleg beálltával a nyaralók inváziója is megkezdődött.

Kirándulás a Nagykőhavasra

I. K. E. (Ifjúsági Keresztény Egyesület — Y. M. C. A.) kirándulása a Nagykőhavasra, 1953. július 18. Indulás f. hó 18-án d. u. 3 órakor a sétányi tramvaj állomásról. Összes költség 40 lej. Jelentkezni a ref. lelkesítő irodában lehet (Kálvin János-ut 3.). Idegeneket és külföldi vendégeket szívesen hívunk és átvitünk. Vezető: Furó Gyula ref. lelkész.

Egyházi gyűlés

A háromszéki unitárius egyházkör évi rendes közgyűlését folyó hó 19-én, szerdán d. e. 8 órakor Nagyajtán tartja. A hivatalos ügyek letárgyalása után az ottani egyházi gondnoknak, Toók Mózesnek 20 éves és Darkó Lajos egyházi pénztárnak 25 éves munkáját is ünnepli. A kik Brassóból társas autóbusszon óhajtanak a gyűlésre menni, hétfőn délig jelentkezzenek az unitárius lelkesítő hivatalban.

Brassó városa megkapta az ötven-százalékos vasúti fürdő-kedvezményt

Voicu Cornél dr. polgármester személyes intervenciója eredménnyel járt
Ma megjelenik a miniszteri rendelet a fürdőjegy-kedvezményről

Brassó, július 16

A színajai játékkaszinók hatalma megdőlt: Brassó megkapta az ötvenszázalékos vasúti jegykedvezményt, úgy amint azt a fürdőtörvények előírják. A híradás Brassó város polgárságát meg fogja nyugtatni. És örömmel tölti el minket is, akik a vasúti engedmény megvonásának pillanatától a mai napig nem mulasztottuk el naponként tiltakozni az érthetetlen eljárás ellen.

Még amikor a vasutigazgatóság fürdőjegy rendeletét megjelent, felemeltük tiltakozó szavunkat, hogy Brassó városát kihagyták azon fürdők sorából, amelyek ötvenszázalékos vasúti kedvezményben részesültek. Rámutattunk arra, hogy ez a rendelkezés csak Predealig tartó zónába eső városoknak és falvaknak adja meg a kedvezményt, holott a Prahova-völgyi fürdőzóna Brassóig tartozik.

Brassó város öszpolgársága érthető felháborodással vette tudomásul a vasut-

gazgatóság rendelkezését, amely mögött a színajai játékkaszinók bérloinek machinációja húzódott meg. Ezeknek ugyanis az volt az érdekük, hogy Brassót elűssék az idegenforgalomtól és a nyaralásra vágyó vendégeket Szinaja és környékére csalogassák a vasúti jegykedvezménnyel.

A városi tanács érélyes lépésekre határozta el magát. Már hetekkel ezelőtt Bukarestbe menesztettek egy főtisztviselőt, aki napokon keresztül tárgyalta a vasutigazgatósággal a fürdőkedvezményről. Ezek a tárgyalások azonban nem vezettek eredményre.

Később személyesen itt járt Brassóban Mirto közlekedésügyi és Voicu Nitescu földművelésügyi miniszter, akik külön-külön megígérték, hogy eljárnak a fürdőkedvezmény ügyében.

De még akkor sem történt semmi. A város idegenforgalmát pedig, amely a hónapok óta tartó esőzések miatt amugyis teljesen letört, még nagyobb veszély fenyegette.

A tarthatatlan helyzet arra készítette Voicu dr. polgármestert, hogy személyesen utazzék Bukarestbe a kérdés rendezése végett. A polgármester még kedden el is utazott a fővárosba, ahol felkereste Voicu Nitescu földművelésügyi minisztert és rámutatott arra, hogy Brassót, a mennyiben az ötvenszázalékos fürdőjegy kedvezményt nem adják vissza, gazdaságilag leirhatatlan károk fogják érni.

Napokon keresztül folyt a tárgyalások a közlekedésügyi miniszterium és a vasutigazgatóság között. Végre nagy nehézségek után aztán sikerült kiverekedni, hogy Brassónak is visszaadják a felfeltételt, a fürdőjegykedvezményt.

Voicu Cornél dr. polgármester szombaton reggel tért vissza Bukarestből és munkatársunknak kijelentette, hogy

a rendelet már el is készült a vasútnak és az még ma vasárnap megjelenik.

Ilyenformán hétfőtől kezdve már ötvenszázalékos jeggyel lehet Brassóba jönni.

Gyomormérgezést kapott Karácsonyi Ili

Kolozsvárra szállítják a beteg primadonnát

Brassó, július 16.

Karácsonyi Ili, a kolozsvári Magyar Színház kitűnő primadonnája néhány nappal ezelőtt súlyosan megbetegedett. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a művész súlyos gyomormérgezést kapott.

A magyar színház operettegyüttesének meghosszabbított brassói vendéjátékán akart résztvenni, a súlyos betegség azonban leverte

a lábáról.

A művész, bár még mindig súlyos az állapota és ezidő szerint is láz gyötri, vasárnap elhagyja Brassót. A beteg primadonnát mentőautó visz ki a brassói állomásra és a Kolozsvárra érkező Rapid vonatot ugyancsak mentőautó várja.

Az orvosok véleménye szerint még egy-két hét szükséges, hogy a nagybeteg primadonna betegségéből felépüljön.

Az állami utak vezérigazgatója felülvizsgálta a brassómegyei állami utakat

Brassó, július 16

Az ország különböző pontjaiból Bukarestbe befutó árvízjelentések eredményeképpen a közmunkaiügyi miniszterium elhatározta, hogy pontos tájékoztatást szerez az állami utak helyzetéről.

A határozatnak megfelelően Mihalache mérnök, az állami utak vezérigazgatója megbízást kapott, hogy Erdély összes útjait végigjárja és azoknak állapotáról

részletes jelentést tegyen.

A vezérigazgató elsőnek Brassót látogatta meg.

Itt megvizsgálta az utvonalat, amelyet a Svenska svéd társaság épít, majd kiment Nagyiküllő megyébe, ahol szintén az állami utakat vizsgálta felül.

Mihalache mérnök Brassóból Kolozsvár felé utazott. Tapasztalatairól részletes jelentést küldött a közmunkaiügyi miniszteriumnak.

Adóengedményeket követelnek a brassói háztulajdonosok

Kérésük alátámasztására feketelistát készítenek a nemfizető lakókról

Brassó, július 16.

A brassói háztulajdonosok elhatározták, hogy érélyes akciót indítanak az adók csökkentésére. A tulajdonosok különösen az ideai adókievitésekkel nincsenek megelégedve és azt hangoztatják, hogy

a mai alacsony házbérszámok mellett képtelenek a törvényben előírt adókat fizetni.

Különösen azt hozzák fel indokolásul, hogy a súlyos gazdasági válság miatt a lakók nagyrésze hónapok, sőt évek óta nem fizet házbért,

a háztulajdonosokat pedig tekintet nélkül, hogy megkapják járandóságukat vagy nem, az elvisehelhetetlenül magas adóterhek kifizetésére kötelezik.

Sérlemek orvoslására tehát a háztulajdonosok érélyes akciót kezdeményeztek. Az akció első lépéseként a háztulajdo-

sok szövetsége felhívást tett közzé az összes tagokhoz, hogy

a legrövidebb időn belül jelentsék be a szövetség kapu-utcai irodáiban azokat a lakókat, akik nem fizetnek.

Ebben a bejelentésben tüntessék fel a hátralékot, valamint azt, hogy mióta nem fizet a lakó.

Erre a bejelentésre azért van szüksége a szövetségnek, hogy a készülő memorandumhoz mellékelve benyújtsák a pénzügyigazgatósághoz. A listában feltüntetett adatok alapján a háztulajdonosok ki fogják mutatni, hogy amennyiben a rendkívül magas adók megfizetésére kötelezik a háztulajdonosokat, úgy azok a szó szoros értelmében ráfizetnek házaikra.

Értesüléseink szerint a háztulajdonosok ugyancsak az adókérdéssel kapcsolatban több tiltakozó gyűlést is fognak tartani.

Nyári munkarend a brassói állami hivatalokban

A minisztertanács határozatának megfelelően július 15-től az összes brassói állami hivatalokban az új nyári rend lép életbe. A hivatalokban naponta fél 8-tól délután kétóráig, ünnepnapokon pedig külön délután fél 4-től este fél 8-ig fognak dolgozni.

A katolikus nőegylet napközi otthonának felavatása

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor ünnepélyes keretek között avatják fel a brassói katolikus nőegylet új napközi otthonát a Törkös-úton, az új evangélikus iskola mellett levő házban. A gyermekek ezalkalommal tiszteletet kapnak. Délután ötórakor, a Schiel-gépgyár kertjében, a melyből tudvalevőleg két holdnyi területet adományoztak a gyermekotthonnak, műsoros ünnepély lesz. Az otthonban naponta mintegy 80—100 gyermek részesül ellátásban és nevelésben.

Elűtötte a szekér

Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a Szentpéteri úton. Jancu Mária 78 éves munkásszonyt, aki át akart menni az utcán, elűtött egy szekér, amely anélkül, hogy bárki is észrevette volna, tovább robotgott. Súlyos sebesülésekkel a járókéők akadtak rá az aszfalton, akik törött végtagokkal kórházba szállították. A vizsgálat folyik.

A Mesota-liceum magyar szekciójának diákjai tízéves találkozó

Szombaton találkoztak Brassóban azok a diákok, akik tíz évvel ezelőtt a főreáliskolából átfarmált Mesota-liceum magyar szekcióján érettségiztek. Ez a gárda volt az utolsó, amely a gimnázium magyar szekcióján érettségizhetett, tekintve, hogy 1923-ban megszüntették a nyolcadik osztályt, később pedig lassanként egészen kiküszöbölték a magyar nyelvet és a magyar katedrákat az iskolából. Az utolsó érettségi vizsgát a következők tették le:

Albertiny Dezső, Bartók Árpád, Béres József, Blatt Dénes, Csekme László, Diénes Kálmán, Fleischmann Mór, Grünberg Arthur, Horovitz Izidor, Izsák Ödön, Kiss László, Kónya Gábor, Leiter Arthur, Méth Ferenc, Papp Zoltán, Rátz Elemér, Rothenari Antal, Rothenari Oszkár, Storch Ármán, Tabák Manó, Tompa János, Tóth Nándor, Verzár Gyula, Zayzon István, Zavicsa Géza és Zelch Jakab. A tízéves találkozó résztvevők meglátogatták a liceumot, ahol tanultak és ahol diák éveiket töltötték és itt üdvözölték volt vezetőiket, Chelariu és Jonecu igazgatókat. Ezután felkeresték az elhunyt tanárok sírját. Este a Vigadó képtermében bankett volt, amelyen egy a diákok, mint a tanárok családostól jelentek meg.

A nyomorít is cégjegyeztetni kell

Varga Lajos hadirokkant az országúton összeütközik a kereskedelmi törvénnyel

Brassó, július 16.

Amikor Varga Lajos hadirokkant nyomorék kiment a frontra és ott ellőtték a lábát, még csak álmodni sem mert volna arról, hogy a béke kitörésével találkozni fog a kereskedelmi törvénnyel.

Azt hitte, hogy miután életét értékelte, lenné tette a fedezékben, hazajön és segíteni fogják itt azok, akikért a lábát elvesztette.

Nem segítették.

Nyolc gyermekével éhezett Nagyvárad mellett, Diószegen. És miután már nem bírta az éhséget, bátorságot veit magának ahhoz, hogy fellábalva az országúton yánszorogjék és kenyeret keressen éhező csemetéinek.

Ehhez azonban csak a bátorsága volt meg Varga Lajos bihari rokkantnak. Arról ugyanis megfeledkezett, hogy drámai körülmények között összetalálkozik valamelyik országúton a kereskedelmi törvénnyel, amely miatt a vádlottak padjára kerül.

AMIG AZ IRATOK RENDBEN VOLTAK

A kereskedelmi törvény áldozatával a brassói törvényszék folyosóján találkoztunk. Eddig sodorta őt a végzet. Azért, mert nem ismeri a törvényeket. Illetve a törvények nem ismerik azt, hogy ilyen vargáknak, milyen nyomoruságos az életük.

Mert Varga Lajos tragédiája ott kezdődött, hogy kenyeret akart keresni. A brassói törvényszék irattárában dokumentumok igazolják, hogy Varga becsületesen, sőt törvényesen akarta csemetéinek éhségét enyhíteni.

Egy nap felment Diószegről Nagyváradra, egyenesen a vármegyei prefektushoz. Itt a megye fejének előadta, hogy az élete elviselhetetlen. Nyugdíját nem fizetik, magának kell gondoskodnia kenyeréről.

— Szépen kérem — mondotta könnyezve a megye fejének — tessék nekem házalási engedélyt adni az egész ország területére.

— Nem lehet, fiam — mondotta a megye feje — csak Biharmegyére adhatok. És ezt az igazolványt aztán minden vármegyében külön láttamoztatni kell.

Ennyit mondtak Varga Lajosnak a törvényekről, meg az iratokról. És, amint a későbbi események mutatják, az okozta veszítet, hogy csak ehhez tartotta magát.

Mikor elindult Váradról, az iratai rendben voltak. Vásárolt néhány csecsbecsét, meg cipőpertlit és nekivágott a poros országútnak.

A TÖRVÉNYHOZÓK ÉS VARGA LAJOS ENGEDÉLYE

A bihari rokkant irásaival a zsebében, községről községre járt és olcsó pénzért vesztegette portékáját. Annyit keresett, hogy éppen kenyérre jutott neki.

Közben pedig Bukarestben összeültek a törvényhozók és elkészítették az ugynevezett „kereskedelmi könyvek”-ről szóló törvényt. Ez a törvény pedig kimondja, hogy az utolsó házalótól a legelső nagyiparosig, mindenkit be kell jegyezni a cégek sorába.

A törvény intézkedései népesebb formában azt jelenti, hogy a házalók is cégjegyzett „magánintézmények” és így a házalási engedélyen kívül szabályszerű iparengedéllyel kell rendelkezniük.

A törvény intézkedése folytán erre kötelezték a házalókat, a kofákat, a pereceseket, a sarki fagyaltost, akik mind bejegyzett cégekké váltak, akárcsak a kereskedők, meg a gyárosok.

Varga Lajos minderről nem tudott.

A BÍRÓSÁG ELŐTT

A bihari rokkant házalót egy nap lefogták. Valamelyik Brassó melletti községben érte utol az új törvény ereje.

Brassóba hozták, itt egyik hatóságtól a másikig hurcolták és végül megállapították róla, hogy súlyos törvényteleniséget követett el. Varga Lajos váltig hivatkozott arra, hogy neki még a brassói megyei prefekturáról is házalási engedélye van, mind nem számított.

Jegyzőkönyvet vettek fel. Aztán átadták a bíróságnak. Mielőtt ez megtörténne, Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

tént volna, felszólították, hogy házalási engedélyen kívül szerezzé be az iparigazolványt, amely 250 lejbe kerül, valamint a többi irásokat.

Varga Lajos rövid kalkulációt csinált és ekkor megdöbbenve jött rá, hogy az okmányok beszerzése többet tesz ki, mint egész évi nyomoruságos keresete.

A TÖRVÉNSZÉK FELMENTETTE, A TÖRVÉNY KENYÉRTÉ-LENSÉGRE ÍTÉLTE

A rokkant házaló élettragédiája a törvényszéken folytatódott. A bírák elé állt és itt remegő hangon magyarázta,

hogy amióta esztét ismeri, koldusoknak és házaló kereskedőknek soha sem kellett „cégbejegyezés”.

Ekkor azonban felállt az ipar és kereskedelmi kamara megbízottja és fenyegető hangon a delikvens példás megbüntetését kérte azzal, hogy rontja az ország kereskedelmét és iparát törvénytelen eljárásával.

A törvényszék enyhébbnek bizonyult és felmentette a vád és annak következményei alól.

A felmentés után azonban közbelépett a kereskedelmi törvény. Ennek paragrafusai alapján elvették a házalási engedélyt tőle és figyelmeztették, hogy amíg cégét be nem jegyezteti, sem cipőpertlit, sem pedig bugylibicskát nem árulhat.

Ezzel az utolsó akkorddal a háború rokkantja és a béke elesettje kenyér nélkül maradt. A folyosón szánakozva néztek utána az emberek.

Egy ügyvéd megjegyezte:

Hiába, a nyomorít is cégjegyeztetni kell.

Börtönbe zárták Szinaján a brassói Mercur tükörgyár utazóját, mert a gyár késéssel szállította le az árut

Hatósági tulkapás, amely már az egyszerű kereskedelmi ügyletekbe is beleavatkozik

Brassó, július 16.

Különös hatósági tulkapásnak esett áldozatul Leitner Alfréd, a brassói Mercur tükörgyár utazója. A gyárnál néhány héttel ezelőtt Alexandru Mazare színajai kereskedő egy táblaüveget rendelt. Mielőtt a gyár az üveget leszállíthatta volna, annak üzemében megjelent Mazare és megsürgette az üvegrendelését.

Ennek ellenére is csak tegnap szállították ki az üveget Szinajára. A gyár utazója Leitner Alfréd vonatra ült és kiment Szinajába, hogy átadja a megrendelt árut. Itt azonban kellemetlen meglepetések érték, Mazare ugyanis nekirentott az utazónak és fenyegetni kezdte.

Nemsokára megjelent a helyszínen egy rendőrkormányos, aki Leitnert letartóztatta. Az utazót bevitték a rendőrségre, ahol egy napig letartóztatásban volt.

Elvették tőle minden okmányát azzal, hogy amíg Mazare urnak kérését nem fizet a késedelemért, az okmányokat nem adják vissza.

A szerencsétlen utazó utolsó pénzét odaadta a rendőrségnek, amit Mazare ur abba a költségbe számított bele, amit akkor csinált, amidőn Brassóban járt megsürgetni az árut.

Ezután Mazare ráadásul kijelentette, hogy az árut nem veszi át. Egy napi fogvatartás után pedig az utazót szabadlábra helyezték.

A példátlan hatósági tulkapás miatt Leitner Alfréd megtette a panaszt az illetékes hatóságoknál.

Reméljük, hogy a hatóságok egyszer és mindenkorra elveszik a kedvét azoknak, akik kereskedelmi ügyleteket ilyen eszközökkel akarnak lebonyolítani.

A városi tanács pert indított a sétatér sarkán levő Florescu-ház lakóinak kitelepítésére

A brassói Márcescu kórház megkapta a havi öltöztető lejes állami szubvenciót — Megkezdtek a marhavásártér áttelepítését

Brassó, július 16.

Beszámoltunk arról, hogy a városi tanács a „Cuteanu” park megépítésévé egyidejűleg a Hosszu-utcat nyílegyenes vonalban össze akarja kötni a Kolostor-utcával, továbbá az alsósétatérrel a Cuteanu parkkal akarja egyesíteni.

A terv megvalósításához szüksége mutatkozott annak, hogy az Astra mozgóval szemben levő és közvetlenül a Graft-patak partján elterülő ócska házat, amely a Florescu örökösök tulajdonát képezi, kisajátítsák és lebontsák.

Voicu dr. polgármester, aki tegnap reggel tért vissza Bukarestből, személyes tárgyalásokat kezdett a Florescu örökösökkel, akikkel sikerült kedvező megállapodásra jutni a Florescu ház kisajátítására vonatkozólag. Most mindössze csak a lakókkal van baj, akik nem akarnak a házból kiköltözni. Miután a megállapodás a háztulajdonosokkal létrejött, a városi tanács szombaton a brassói törvényszéken kiakoltatási pert indított a ház összes lakói ellen. Amint a per ítélethez érkezik

a düledező és meglehetősen rozoga házat azonnal lebontják.

Mikorra sor kerül a ház lebontására, befejeződnék a Graft patak betonrozási munkálatai is, úgy, hogy az Alsósétatérrel egész a Graft patakig fogják kibővíteni, az Astra mozgó előtt pedig pompás gruppos teret létesítenek.

Ezzel egyidejűleg nekifognak a marhavásártér áthelyezésének is, tekintve, hogy az eddigi marhavásártérnek hamarosan nekifognak az új stadion felépítésének. Az áthelyezési munkálatokra, valamint az új marhavásártér bekerítésére árlejts útján a Fink-cég kapott megbízást.

Itt említjük meg, hogy Voicu dr. polgármester bukaresti útja alkalmával személyesen intervyenált a közegészségügyi minisztériummal, hogy a Márcescu kórháznak felajánlott havi 50 ezer lejes állami szubvenciót haladéktalanul fizessék ki. Az intervenciónak meg is volt az eredménye, a mennyiben a kórház a pénzt már hétfőn megkapja.

Minden ember annyit ér, ahány nyelvet tud!

FRANCIA NYELVKÖNYV, kulccsal és ige-
ragozási táblával. Írták: Dr. Hegedűs és
dr. Latzkó. Ára kötve 144.— lej.

ANGOL NYELVTAN, kulccsal együtt. Írta:
dr. Latzkó H. Ára kötve 144.— lej.

NÉMET NYELVTAN. Írta: Altai R. Kezde-
nek kulccsal. Kezdekek I. rész 144.— lej.
Haladóknak II. rész 210.— lej.

OLASZ NYELVKÖNYV, kulccsal. Írta: dr.
Honti R. Ára kötve 144.— lej.

Fenti könyvek a kiejtés megjelölésével, magántanulásra igen alkalmasak.

Schidlöf dr.: „1000” szó

gyakorlott módszere világnyelvoknek magán-
úton való tanulására. Szakérteik véleménye
szerint Schidlöf dr. módszere a magántanulást
teljesen új mederbe terelte. Kaplathó:

Német nyelvtan, vázsonkötésben 180.— L.

Francia nyelvtan „ 180.— L.

Angol nyelvtan „ 180.— L.

Olasz nyelvtan „ 240.— L.

Spanyol nyelvtan „ 240.— L.

A brassói magyar színház

Vasárnap délelőtt 11 órakor az operett-
együttjes megismétli a „Micky Maus ka-
landjai” című tréfás gyermekoperettet, a
mely ezuttal is elsőrendű szereposztásban
kerül színre.

Délután 3 órakor Kiss Manyival az
„Angyalt vettem feleségül” című énekes
vigjáték.

Délután 6 órakor a „Fizessen, Nagysá-
d” megy, este 9-kor pedig diszeloadás ke-
tében ismét a Timosa.

A brassói rendőrség hírei

Moga Aneta Siitő utca 3 szám alatt la-
kó asszony feljelentést tett Buji György
névű egyén ellen csalás és lopás miatt. A
feljelentés szerint az asszony megbízta
Bujit, hogy nagyobb összegű pénzt ad-
jon fel a postán egy széken címre. A
szélhámós azonban a pénzt zsebre vágta,
mindössze csak huszonöt lejt adott fel,
a vevényen pedig az összeget kikerekít-
tette. Miután a csalást ékővette, egy éj-
szaka belopódzott az asszony lakásába,
ahonnan különböző holmikat lopott.

A rendőrség rövid nyomozás után Buji-
t letartóztatta. Ezzel egyidejűleg a házban
lakó Steinbergné névű asszony szintén fel-
jelentést tett különböző holmijainak eltün-
ése miatt, annak a gyanújának adván
kifejezést, hogy a tettes szintén Buji
volna. A szélhámóst és tolvajt kihallgatás
után átadták az ügyészségnek. Ma
délelőtt letartóztatták Szakács Mária Ge-
leneke községi lányt, abban a pillé-
natban, amint különböző holmikat akart
elflojni az egyik piaci sátorból. A tolvaj-
leányt átadták az ügyészségnek.

Gyermekeket szült a mezőn

Ma a kora hajnali órákban a repülő-
gyár közelében egy ájult asszonyra de-
tek figyelmesek a járőkelők. Az asszony
mellett egy zsák feküdt, amelyből gyer-
meknyöszörgés hallatszott ki. Nemsokára
kiderült, hogy az alett nő Bodo Zsuzsán-
na, pétervári lakos, aki a város felé igye-
kezett és a mezőn utközben gyermeket
szült. Ugy az anyát, mint a gyermeket a
Márcescu kórházba szállították. Mindket-
ten a legjobb egészségnek örvendenek.

A krizbai tüzeset és a feljelentés

Lapunk egyik legutóbbi számában be-
számoltunk arról a perrel, amelyet a
brassói törvényszék tárgyalt és amely-
nek vádlottja Ferencz János gazdálkodó
volt, akit azzal vádoltak meg, hogy a biz-
tosítási összegért felgyújtotta saját eső-
rét. Tudósításunkban tévesen írtuk, hogy
a feljelentő Illyés Mihály és felesége volt.
Illyé ugyanis sem a vizsgátnál, sem pe-
dig a törvényszéken nem állította, hogy
saját szemével látta, amint Ferencz eső-
rét felgyújtotta és ilyen értelemben fel-
jelentést sem tett ellene.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 17.509—155. serv. economic.

ARLEJTÉS HIRDETMEY

A földvári uton fekvő új vágóhídi terület
hez tartozó 8 holdnyi rét (lucerna) másod-
vágásának eladása céljából kedden, folyó
július hó 18-án délelőtt 11 órakor a város
polgármesteri hivatalban nyilvános, szóbeli
árlejtés fog tartatni.

A kikiáltási ár 400 lej holdanként.

Az ár a vevő által azonnal az árlejtés után
fizetendő.

A közelebbi feltételek a városi gazdasági
ügyosztályban tekinthetők be.

Brasov, la 12. Julie 1933.

Primar: Secretar General
Dr. C. Voicu m. p. Socaciu m. p.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 17.284—1933.

HIRDETMEY

a kőműves, ács és kőfaragó mesterek
figyelmébe.

Közludomásra hozatik, hogy mindazok a kő-
műves, ács és kőfaragó mesterek, akik képe-
sítési bizonyítványukat 1921. évi január hó 1-
után valamely külföldi vizsgálo bizottságtól
kapták, kötelesek az ipar- és kereskedelmi
ügyi minisztériumnak 97.859—32. sz. rendelet
értelmében (Monitorul Oficial 279. sz. 1933.
évi november hó 28-ától) említett képesítési
bizonyítványukat legkésőbb folyó évi novem-
ber hó 1-éig valamely erdélyi vizsgálo bizot-
ság által elismertetni, mert ellenkező esetben
a nekik kiadott iparigazolványuk említett ha-
táridő lefolyása után hivatalból lesz meg-
semmisítve.

Az elismerés (echivalarea) vizsga alapján
történik.

A vizsgálo bizottságok Kolozsvárt, Temes-
várt, Aradon, Nagyváradon, Marosvásárhelyen,
Brassóban és Nagyszebenben székelnek.

Bővebb felvilágosítást a városi tanács ipar-
hatóságánál (Károly király-utca 53. sz.)
em. t. ajtó) lehet beszerezni.

Brasov, la 10. Julie 1933.

Dr. C. Voicu m. p. Socaciu m. p.

Már 1emetik

A londoni konferencia július 25-én tartja utolsó ülését

London, július 16. Ma este ismeretessé vált a londoni világgazdasági konferencia „temetési programja”. A programot Colijn holland delegátus hozta nyilvánosságra, aki kijelentette, hogy most már elhatározott dolog, hogy a konferencia július 25-én tartja utolsó ülését és azután október végéig elnapolja magát.

Már nem deficites a CFR.

A vezérigazgatóság kedvező jelentése

Bukarest, július 16. A vasúti vezérigazgatóság közlése szerint

1932 január elsejétől 1933 március 31-ig a CFR összes bevétele 13 milliárd 42 millió, kiadása pedig 10 milliárd 655

millió volt.

Ezek a számok körülbelül megfelelnek a költségvetési előirányzatnak. A március utáni eredmények nem rontották a helyzetet és így a vasútnak jelenleg már szép többlete van, ami évek óta először történik.

Leégett az ujvidéki selyemgyár

200 métermázsa selyemgubó pusztult el

Ujvidék, július 16. A kora hajnali órákban kigyulladt az ujvidéki hatalmas selyemgyár telepe. Mintegy 200 métermázsa selyemgubó égett

el és rengeteg félkészárú is odapusztult. A tűz lokalizálásán most dolgoznak. A kár, amely körülbelül 50 millió lejt tesz ki, biztosítás révén megtérül.

Négyszínű ezerlejesek kerülnek forgalomba

Bukarest, július 16.

A Nemzeti Bank szeptember 15-ike után egy sorozat újfajta ezerlejes bankót hoz forgalomba. Az új bankjegyek négyszínűek lesznek. A nyomásukhoz szükséges papíros már meg is érkezett s így készítésüket a Nemzeti Bank nyomdája rövidesen megkezdi.

Ezek az új, négyszínű bankjegyek azonban csak ideiglenes jellegűek lesznek, mert a jövő év elején elkészülnek azok az új ezerlejesek is, amelyeknek a kliséjét az állam már régen megrendelte. A régi ezerlejes bankjegyek szeptember 15-ike után is forgalomban maradnak.

Még egy „feketetőzsdést” tartóztattak le Bukarestben

Bukarest, július 16.

A bukaresti „fekete tőzsdék” ellen bevezetett vizsgálat során Parizianu vezérfelügyelő rendeletére Jean Jonescu, a Nemzeti Bankhoz kirendelt rendőrség parancsnoka letartóztatta és az ügyességre kísérte Avram Almoslino bolgár alattvalót, aki valutaüzérkezéseiről már régóta ismert a rendőrség előtt. Almaslinonál ezuttal is 200 ezer lej értékű idegen pénzt találtak.

Panait Istrati külföldi útja

Bukarest, július 16.

Panait Istrati, a neves román író, a közeli napokban elhagyja az országot és külföldre megy, ahol hosszabb ideig akar maradni. Panait Istrati először Hollandiát keresi föl, ahol tudósspecialistákkal vizsgáltatja meg magát. Innen ellátogat Párisba is, de aztán újra visszatér Hollandiába.

A MÁV. restaurálja idegenforgalmi vonalait

Budapest, július 16

A magyar kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a MÁV idegenforgalmi vonalain az állomás épületeket újrafestik és az előttük levő terekeket parkirozzák. Ezek a vonalakon a vasúti tisztviselők új egyenruhákat is kapnak. Új egyenruhákat kapnak az újságárusok és takarítók is. Egyben intézkedett a kereskedelemügyi miniszter, hogy azokat a MÁV tisztviselőket, akik több idegen nyelven beszélnek, ezekre a vonalakra helyezték át.

Kik sütik a bukaresti kenyereit

A bukaresti sütőipari munkások harca eredményesnek ígérkezik

Bukarest, július 16.

A fővárosi pékek és sütőipari alkalmazottak között keletkezett súlyos ellentét ügyében szombaton tartotta meg a tárgyalást a kiküldött semmitőszéki bíró. Az alkalmazottak nevében D. N. Marian előadta, hogy a kisebb sütődégekben az alkalmazottak naponta 16–18–20 órát dolgoznak, a műhelyekben alszanak s még arra sincs idejük, hogy az arcukat megmossák, nemhogy rendesen tisztálkodjanak, a táplálékuk rossz, egészségtelen, a munkaadók a megromlott kenyeret velük etetik meg s mindezek tetejében éhbéért dolgoznak. Nem tartják be a munkaadók a vasárnapi munkaszünetet sem.

Az előadottak alapján kéri az alkalmazottak, hogy költessék kollektív szerződés, amely nyolcórás munkaidőt szab meg, biztosítja a vasárnapi munkaszünetet s előírja az egészséges műhelyeket, fürdőket és mosdókat.

A munkaadók képviselője különösen a vasárnapi munkaszünet foganatosítása ellen tiltakozott.

A kiküldött semmitőszéki bíró nem hirdett ítéletet, hanem utasította a feleket a békés megegyezésre, kijelentve, hogy amennyiben a legközelebbi tárgyalási napon nem tudják a szerződést bemutatni, úgy a törvény értelmében alkalmazni fogja a nyolcórás munkaidőt és a vasárnapi munkaszünetet.

Tanácskozás az ideai termésfölösleg elhelyezéséről

Már eddig is több ajánlat érkezett, főleg árucseré alapon

Bukarest, július 16.

Vajda miniszterelnök és Mironescu belügyminiszter pénteken hosszabb megbeszélést folytattak a buza értékesítésének kérdéséről. A miniszterelnök leszögezte, hogy ebben a pillanatban első helyen kétségkívül a buza és a rozs értékesítésének a kérdése áll, mert a kukoricafölöslegek kivételével, amennyiben a rossz termésigéretek mellett fölösleg lenne, későbbi tárgyalások anyagát képezi majd.

Közölte a miniszterelnök azt is Mironescuval, hogy már ezideig több ajánlatot kapott a román kormány a román buza értékesítésére vonatkozólag. Az ajánlatok javarésze az árucseré elve alapján kíván búzát vásárolni Romániától. Első helyen állanak ebből a szempontból Olaszország, Németország és a balti államok. Németország és Olaszország petroleumot is vásárolna, ha a buzaszállításokra vonatkozó javaslatát Románia elfogadja.

Függetlenül tehát a londoni konferencia eredményeitől, a kormány máris megtette a szükséges lépéseket arra vonatkozólag, hogy ideai termésfeleslegét a lehetőségekhez mérten kedvezően értékesítse.

A szatmármegyei prefektus „önkéntes” lemondásra kényszeríti a kisebbségi jegyzőket

A sovíniszta sajtóúszítás gyakorlati eredménye

Szatmár, július 16

Szatmármegyében 36 kisebbségi jegyző van. A hatalmas megyében a jegyzők ilyen számaránya még ugyan mindig nem felel meg a lakosság számarányának, de már ez a 36 kisebbségi jegyző is szemétszűrt egyik másik sovíniszta román lapnak. Ezek a lapok több alkalommal foglalkoztak a szatmármegyei jegyzők dolgával és sérelemnek minősítették, hogy

ebben a megyében sok kisebbségi jegyző állalumban ül.

A megye prefektusa is elővashatta ezeket a támadásokat, és magáévá tette kifogásait. A prefektusnak nem voltak törvényes okai arra, hogy a kisebbségi jegyzőket állásuktól megfosztja és ezért felhívta őket, hogy — állásaikról önként mondjanak le.

Egyelőre a 36 kisebbségi jegyzőből csak

tizenkettőt rendelt be audienciára és azok elé egy nyilatkozatot tett azzal, hogy a nyilatkozatot írják alá.

Ebben a nyilatkozatban a jegyzőknek ki kell jelenteniük, hogy az állásról önként lemondanak és arra kéri a prefektus utján a kormányt, hogy helyeztesse át őket a pénzügyhöz.

A tizenkét meglepett jegyző — nem írta alá a nyilatkozatot. Arra hivatkoztak, hogy ők akkor mondanak le állásukról, amikor nekik tetszik, nem pedig mikor a prefektus úgy kívánja és különben is egyáltalában nem akarnak állásukról lemondani.

A prefektus erre a nyilatkozatra is el volt készülve, mert kijelentette, hogy talán ő más módot arra, hogy a kisebbségi jegyzők állásaikat „önként” odahagyják.

Ez történt Szatmármegyében, éppen abban a Szatmárban, ahol legutóbb az antirevizionista gyűlés alkalmával egy dr. Czira Árpádnak nevezett ur felállt és kijelentette, hogy a magyarság a demokratikus Romániában nagyon jól érzi magát, mert kisebbségi jogait respektálják.

Tudunkkal nem is kisebbségi, hanem általános állampolgári jog, hogy a jegyző akkor mond le az állásáról, mikor neki tetszik, nem pedig akkor, amikor a prefektusnak is úgy tetszik.

Ezt nem a prefektusnak, hanem Czira doktor urnak üzenjük. Legközelebbi nagy beszéde alkalmával el ne felejtse ezt az esetet indoklásul felhasználni.

Amikor araszine fakó, szürkésárga és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyötrik, amikor epepangás, gyomorfájás, felfúvódás és fejnemés kínozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorra 1–1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez sok esetben a rosszullet okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felrészíti. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Kár az erőfeszítésért

Németország ezidén nem vesz külföldi gabonát

Berlin, július 16.

A német földművelésügyi kormány legújabb hivatalos jelentése szerint Németországban ebben az évben gabonában rekord-termés lesz.

Eppen ezért Németországnak nincs szüksége az idegen külföldi gabonára.

Néhány nap múlva megjelenik a rendelet amely szerint ebben az évben gabonát Németországba bevinni nem szabad.

HIREK

TÖLTSE BERLINBEN A NYARAT!

(Egy német idegenforgalmi iroda külföldi körlevele)

Gnädiger Herr, mégse járja, ahány árja, magát várja, ám maguk azértse jönnek! Nos, mi megsughatjuk Önnek: szeretünk idegen arcot, kivéve Blaut, Grünt és Schwartzot, akik jámbor urak pedig, de Dolfit nem szenvedhetik!

Irja meg, mielőtt jönnek: volt-e nagymamája Önnek? Haja volt-e, vagy paróka? Ne tagadja, ravasz róka! Hát a kedves nagytatája, Einstein hasonlít-e rája? Füle mellett nincs-e tűncse? Nehogy Hitler meglegyintse!

Jöjjön, tárt karokkal várjuk, lehet, hogy bőrtönbe zárjuk s hogy kissé fejébe verünk... Azért Ön a mi emberünk! Töltse Berlinben a nyarat s ha sokáig nálunk marad, tán nem éri meg a telet... Legyen Önél végrendelet!

Nemes Ferenc

— **MILYEN IDŐ LESZ?** A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint nyugat felől zivataros esők, megélénkült szelek és hősüllyedés várható.

— **Felmentették a Csiki Magánjavak volt igazgatóját.** Csikszeredáról jelentik: Annakidején nagy port vert fel az egész megyében a gyergyóditrói közbirtokosság bűnvádi feljelentése, miszerint dr. Gaál Endrét, a Csiki Magánjavak volt igazgatóját 700 ezer lej elcsikkasztásával vádolták meg. A feljelentés szerint a hatalmas összeget Gaál dr. a közbirtokosság tulajdonát képező agrárkötvények eladásából inkasszálta és fordította saját céljaira. A főtárgyaláson a közbirtokosság ügyésze kijelentette, hogy a vádlottal szemben semmi néven nevezendő követelése nincs a vagyonszösségnek. Velük véglegesen elszámolt és semmivel sem tartozik. Egy a közbirtokossági eljáráság által hasonló értelmű bizonyítványt mutatott be, melynek alapján a törvényszék felmentette Gaál Endre dr.-t a vád és következményei alól.

— **Brassó is megkapta az 50 százalékos fűrdőkedvezményt.** A legutóbbi CFR rendeletben Brassót nem sorolták fel azon városok között, ahová 50 százalékos kedvezményrel utazhatnak a nyaralók. Most korrigálták ezt a mulasztást és így Brassóba is érvényes az 50 százalékos jegykedvezmény.

— **KOLOZSMEGYEI HIREK.** Tudósítónk jelenti: A kolozsvári rendőrség az elmúlt éjszaka folyamán lakásán letartóztatta Dán István asztalos, a kommunista párt volt titkárt. A hatóság emberei házkutatást tartottak, amelynek során több könyvet és tagsági bélyeget vittek magukkal. Dáné, akit a rendőrök szintén el akartak vinni, csak hosszas könyörgés után maradhatott otthon, hogy beteg kislányát ápolhassa. A lakás előtt rendőr áll, a lakásba pedig óránként kétszer is kiszáll a hivatalos bizottság s mindannyiszor nagyszabású kutatást rendeznek. Az ügyvel kapcsolatosan a rendőrség minden felvilágosítást megtagad. — A kolozsvári Mihály-parkban péntek este egy 65 év körüli férfi hulláját találták. Megállapították, hogy a halott Oprea Simon kőszegi lakóssal azonos. A hullát a kórházba szállították, ahol felboncolták. — A magyarfratái csendőrség letartóztatta Oavec Antalt, aki rendszeresen foglalkozott pénzhamisítással. A falusit éppen akkor fűlítették le, amikor hamis pénzt gyártott. — Plescu Mária derétei hajadon megpofozta Giurgiu Augustint, mert a legény illetlenül beszélt róla. A megpofozott legény a harcias amazon ellen feljelentést tett a csendőrségen.

— **Newyork-Berlin.** Newyorkból jelentik: Ma délelőtt 10 óra 11 perckor startolt Willey Post amerikai repülő, aki az Óceánt akarja átrepülni. A repülő első állomása Berlin lesz.

Szatmári

EUROPA

söröző és étterem

(Haim János-utca) Str. Lucaciu 10. Elsőrendű étterem, olcsó árak. Utazóknak kedvezmény!!!

— **MIG A DALOSVERSENYEN JÁRT, KI FOSZTOTTAK A LAKASAT.** Tudósítónk jelenti: Zalányi György tordai református elemi iskola igazgatója, aki mint a Tordai Református Dalkör karnagya énekkarával és családjával a szamosújvári dalosversenyre távozott, a versenyről való hazatérése után kellemtelen meglepetés érte. Távollétében lakásában, amelynek őrzését cselédjére bízta, tolvajok jártak, akik ellopták fehérneműjét, több rend ruhát és ékszereket mintegy 25.000 lej értékben. A lakásba belépő iskolaigazgató ott semmi gyanúsítást nem vett észre, csak mikor szekrényeit, íróasztalját nyitotta fel, jött rá arra, hogy meglópták. Feljelentése alapján a tordai rendőrség megindította a nyomozást, melynek során súlyos gyanúok merültek fel Dóczy Eszter cigányceslédje ellen, aki a jelek szerint a lopást hozzátartozóival együtt követte el. A cselédet és három férfitörököt le is tartóztatták.

— **Tej-világkongresszus.** Rómából jelentik: A jövő év április 30-án kezdődik és május 16-ig tart a tejvilágkongresszus Rómában. A kongresszus résztvevőit több nagyobb olaszországi utazásra viszik, mely alkalmával az olasz mezőgazdaság fejlettségét fogják bemutatni.

Quincy északamerikai városkában egy közismert csokoládégyáros elvesztette a noteszét, amely a rendőrségre került a talált tárgyak közé. A rendőrség felhívására a gyáros felesége jelentkezett a megtalált noteszért, aki hazafelé menet szórakozottan olvasgatni kezdte a noteszbe írt feljegyzéseket. Az egyik oldalon a következő szöveg pontja magára az asszony figyelmét. Május 3. Apróhirdetés új titkárnő szerződésére 5 dollár. Május 5. Ibolyacsokor az új titkárnőnek 1 dollár. Május 8. Édességek a titkárnőnek 10 dollár. Május 15. Savanyucukor a feleségemnek 15 cent. Május 19. Ebéd a titkárnővel 12 dollár. Május 25. Apróságok a titkárnőnek 40 dollár. Ugyanaznap színház és pacsora a titkárnővel 50 dollár. Másnap bunda a feleségemnek 485 dollár. Május 27. Apróhirdetés új titkárnő szerződésére 5 dollár. A következő lapon a június havi feljegyzések szerepeltek. A noteszben 120 lap volt. A válópör megindult.

AMERIKA JUGOSZLAVIAI KÖVETE

Wheelock asszony, akit Roosevelt most nevezett ki Belgrádba követté, Roosevelt szívesen alkalmaz nőket fontos pozíciókban is.

— **Felmentették a szenátort az okmányhamisítás vádjáról.** Csikszeredáról jelentik: A napokban megírtuk, hogy dr. Precup Emil csikmegyei kormánypárti szenátor ellen meggyerjóscentmiki-6-si polgármestere idejéből, feljelentést tett az egyik fakitermelő vállalat, hogy hamis bizonyítványt adott ki. A tárgyalás folyamán aztán beigazolást nyert, hogy nem követett el okmányhamisítást és így a vád és következményei alól felmentette a törvényszék. Az ítélet jogerős.

CSAPÁS

— Szervusz anygallom! Hogy vagy? Hol a férjed?
— Eltűnt.
— Ne viccelj!
— Nem viccelök. Hogy még jobban csodálkozz, elárulom, hogy megszökött.
— Jaj, de érdekes. Igazán? Megszökött? Kivel?
— A szakácsnőmmel!
— Rémes!... Ilyen csapás. Manap, amikor olyan nehéz egy kitűnő szakácsnőt kapni. Jaj de sajnálalak...

— **MEGSZÓLALTATJAK A SPANYOL KIRÁLYI UDVAR HÍRES HEGEDÜT.** Madridból jelentik: Az egykori királyi kastélyban, amelyet most néppalotának neveztek el, a közeljövőben nagyszabású zenei ünnepségek lesznek. Külön érdekessége az ünnepségeknek, hogy megszólaltatják azokat a páratlan becsü Stradiárius-hegedűket és gondolkákat, amelyek a spanyol királyi család híres hangszergyűjteményében foglaltak helyet. A legkiválóbb spanyol művészeket kérték fel arra, hogy játsszanak ezeken az instrumentumokon. A rádió az egész világnak közvetíti az értékes hegedűk és gondolkák hangját.

Füüdörüha, selyemharisnya, nyakkendő!

Uram! Az én nyakkendőm nem gyűrődik! A legújabb mintákban is csak 95.— lej!

legszebb
legjobb
legolcsóbb
legdivatosabb
legmegbízhatóbb

M. BLATT
HARISNYAHÁZBAN
Brassó, Kapu-utca 30 sz.

— **NEM AKADT VEVŐ ROTTERÉK VOLT SZÍNHÁZÁRA.** Berlinből jelentik: Most becsátották árverés alá a Lessing Theatert, amely az elmenekült és tragikus körülmények közé jutott Rotter-fivérek tulajdona volt. Az árverésen mindössze 74.000 márkát ígérték a színházért. Miután az összeg még 50 százaléka sem volt a kikiáltási árnak, az árverést felfüggesztették. Két hét múlva ismét próbálkoznak majd, addig talán akad komolyabb vevő. A színházra Rotterék több mint 2 millió márkát kölcsönt vettek fel.

★ **MINT VALAMI CSODA,** úgy gyógyítja a millió esetben bevált Togal-tabletta reumáját, köszvényét, ülőidegszabóját, főfájását és idegfájdalmait. Togal oldja a hűgysavat, azonnal segít és teljesen ártalmatlan!

ABLAK

— **61.924 mozgószínház van a világon.** A washingtoni kereskedelmi minisztérium legújabbán közzétett statisztikája szerint a földkerekségen 61.924 mozgószínház van, amelyek közül 36.955 mozgószínháznak van hangosfilmek leadására alkalmas berendezése. A mozgószínházak felhasználása villágáriszerek szerint a következő: Európa: 30.623 17.822 hangos.) Amerika: 25.688 (16.607 hangos), Ázsia 3014 (787 hangos), Ausztrália 1908 (1360 hangos) és Afrika 691 (379 hangos.) Az európai államok között a mozik számában Németország vezet 5071 mozgóval, melyek közül 3700 hangos. Magyarország 12-ik helyen áll 503 mozgószínházzal, amelyekből azonban 198 hangos. Európa államai közül Litvániában van a legkevesebb mozgószínház.

Szerkesztői üzenetek

P. András. A bank a betétkönyvet adósság törlesztésére a legújabb álláspont szerint csak attól köteles elfogadni, aki a konverziós törvény kedvezményének élvezetére jogosított.

120.120. sz. előfizető. 1. Minden teljesített fizetésről elismervény adandó ki, ha azt kéri. 2. A betéti kamatokat illetőleg határozott rendelkezés nincsen. 3. A betét ki fizetése a bank bevételeinek arányában eszközölendő. 4. Csak olyan adós tartozásának rendezésére köteles a bank a saját betétkönyvét elfogadni, amelyik a konverzió kedvezménye alá esik.

K. Dénes. Ahogy az Ön leveléből megítéljük, az Ön helyzetét, az a véleményünk, hogy Ön nem esik a falusi adósok kedvezményezett csoportjába és minthogy nem városi háztulajdonos, a hitelező cég követelését érvényesítheti. Jó lenne minden esetre egy ottani ügyvéddel tanácskozni, aki ismeri az Ön viszonyait, melyeknek alapján jobban elbíráltja az Ön helyzetét a konverzió szempontjából.

G. Géza. Mi hetekkel ezelőtt elküldöttük

Az Ön bőre vágyódik a nap után...

...mert felépüléséhez, megifjodásához szüksége van a D nap-vitaminra. Első ízben sikerült a nap életsugárait befogni és egy szépitő szerben hatékonyra tenni. Csupán az új LEOKREM tartalmazza a D vitamint, a bőrt megfiatalító tápanyagot, amelyet különben csak a nap adhat nekünk. Tegyen kísérletet a LEOKREM-mel! Az Ön bőre újra feléled. Ha pedig naplördöt vesz, LEOKREM-mel való bedörzsölés után gyorsabban, egyenletesebben és sötétebbre barnul.

E szelvény beküldése ellenében Önnek a Chlorodont R.-T. Braşov, Ciocrac 2, ingyen küld egy próbadohoz LEOKREM-et.

VILÁGPOLITIKA

Kibékülni? Azt sem lehet

Ha az ember Londont, Páris, Rómát és Prágát hallgatja, megtanulja szép lassan, hogy volt Osztrák-Magyar Monarchiát a mértékelt nacionalizmus robbantotta szét.

Ezt tudjuk már. Majdnem husz éve tudjuk, deje, hogy meg is tanuljuk.

Azról azonban sehonnan sem kapunk böles gazmondást, hogy mi az oka annak, hogy ezt a volt monarchiát gazdasági egységgé most sehogy sem tudják összefogni? Kínos megdöbbenéseket és erőlködéseket látunk, nagy tervek és ösztinte akaratakat és mégsem megy a dolog, pedig mindazok akik annak idején ezt a gazdasági egységet szétrobbantották, nagyon szeretnék összeragasztani.

Nyugateurópa politikájának most igazán nincs sürgősebb célja, minthogy a volt Osztrák-magyar Monarchia területét gazdasági egységbe forrassa. Ez a Dunakonföderáció nemcsak politikából kell, de kell megoldásból is. A Duna völgyében élő kis nemzeti államokat nem lehet folyton „kiszegíteni”. Tíz-nyolc pénzt elnyeltek az évek során és mégis koldussorson vannak. A francia nagy bünyelláris kimerült és így a nyugati politika is eljutott már oda, hogy ezeket az apró államokat önállóságra és saját lábukon való életre kellene kényszeríteni.

Daladier most Mussolinival tárgyal és őt is arra kéri, hogy a nagy monarchia gazdasági hasonmása életrebredezése elé akadályt ne gördítsen. Közben Herriot rövidesen Bukarest-be utazik, hogy a kisántant ugyancsak ne akadályozza az osztrák-magyar gazdasági koalíció kialakulásának amugy is nehéz menetét.

Titulescu már kétszer, vagy talán háromszor is felajánlotta Magyarországnak az összeműködést és most Prága bombázza az osztrák és magyar kivereteket, hogy lépjenek be a szorosabb kapcsolatba, legyenek a politikai kisántantnak gazdasági segítőitársai.

A dolog nem megy azonban könnyen. Sőt! Nagyon nehezen megy!

Tizenöt esztendő esztelen politikája nem engedi, hogy akár Habsburgok és akár politikai és katonai karakter nélkül is a Monarchia területe összekovácsolódjék.

Ausztria attól fél, hogy ebben a gazdasági egységben a cseh ipar lehengereli és Csehszlovákia meg attól reszkelt, hogy az osztrák ipar lesz versenytársa. Románia, meg Jugoszlávia pedig attól tartanak, hogy ebben az új alakulatban jobb sorsuk nem igen lenne, hiszen a cseh és osztrák agrárius az elmúlt tizenöt év alatt megtanult buzát vetni és tengerit kapálni. De nemcsak egymástól, hanem önmaguktól is félnek ezek az államok. Az új gazdasági közösségben vajjon mit csináljon a cseh és osztrák kifejlődött és hatalomra jutott agráriusrenddel az állam? Es Romániában, meg Jugoszláviában az a kérdés, hogy hogyan likvidálják ezek az államok ugyanez alatt a tizenöt esztendő alatt kifejlődött és hatalomra jutott iparukat?

Magyarország még a legjobban áll. Benne ötven százalék az agrár és ötven az ipar. Valahogyan elhelyezkednek és hozzá hasonlulnak az új világhoz.

A boldogságot csak elkövetni könnyű, de likvidálni szinte lehetetlen.

Az egyetlen megoldás az lenne, ha ez az öt állam tényleges és valószínű gazdasági egységbe szövethetnének. Ennek az egységnek és az egység reménybeli hasznának kedvéért azonban fel kellene áldozni az ipari államok agráriusát és az agrárius államok gyárparát.

Az autarkikus gazdálkodás — a tizenöt éve tartó vám, kereskedelmi, gazdasági és valutaháború — azonban odajuttatta a világot, hogy Erdély gyártja a posztót és az alpesi sziklák verejtékezik ki magukból a buzát, oda érkezünk, hogy a cseh szentelepen hiszálják azt a sertést, amelyet a szerb gazdálkodónak kellett volna piacra vetni.

Milliókat és milliárdokat investáltunk ez alatt a tizenöt esztendő alatt oktalanul. Az egyik iparvállalatok százaiba dugta a milliókat, hogy ne legyen az ellenlábás rabszolgája, a másik meg a földbe dugta a milliókat, hogy ellenfele blokádjával szemben minden időben meg legyen a maga betevő falatja.

Most itt állunk és nem tudunk semmit sem cselekedni.

Egész Európa azt szeretné, ha összeülekezhetnének.

Mi is azt szeretnénk, de hiába. Az ipari állam kitért két karja elé oda állanak az agrárius államok buzaföldjei közé vetett gyárkémények és az agrárius ölelése elé az ipari államok traktora és cséplőgépe torpan.

Valahogyan úgy és annyira összevesztünk, hogy ki sem békülhetünk.

Vagy ha igen, ez a béke felér egy újabb háborúval.

Milliókat és milliárdokat kell megsemmisíteni, egzisztenciák százazreit kell feláldozni, hogy a Duna völgyében ismét béke lehessen.

Nincs kizárva, hogy megérné.

(h. s.)

Tovább tart az aradi kenyérháború

A Márcescu-törvény alkalmazásával fenyegetik a sztrájkoló pékeket

Arad, július 16

Megirtuk már, hogy az aradi városi tanács és a pékek közötti harc végéig elmeresedett. A helyzet szombaton nagymértékben súlyosbodott. A hatóság erőltetése a pékek felszították ugyan csekélyke lisztkészletüket, azonban a piacra kerülő mennyiség és az az 50-60 mázsa kenyér, amelyet a pécskai kenyérgyárak hoztak, korántsem fedezte a város kényszerű szükségletét.

Aradnak ugyanis 200 métermázsa a kenyérszükséglete.

Szombaton reggel a közönség valóságosan megrohmozta a pécskai kenyérgyárat, akik 9 lej maximális ár helyett 10 lejért árusították a kenyeret.

Dél előtt pékküldöttség járt a polgármesteri hivatalban s kijelentették, hogy nincs lisztkészletük s így Arad már vasárnap kenyér nélkül marad. A polgármester hatósági értekezletet hívott egybe, amelyen felmerült, hogy

a Márcescu-törvény alkalmazásával a renitenskedő pékeket letartóztatják, tekintettel arra, hogy elsőrendű közszükségleti cikknek szabták.

Hosszas tárgyalások után a pékek végre kijelentették, hogy még van egy kevés lisztjük, ezt még felszítik, de ezzel aztán minden készletük kimerült.

A polgármester a lisztszükséglet lefedezése végett Temesvárra utazott.

24 biztosítási gyilkossággal vádolják a newyorki „gyilkossági tröszt” banditáit

A newyorki rendőrség leleplezte az utolsó évek legszörnyűbb bűnhalmazát

Newyork, július 16.

A newyorki rendőrség néhány hét óta az utolsó évek legszörnyűbb bűnyüvének sötét és háborzongató részleteit próbálta kideríteni. A hetek óta tartó nyomozás eredményeképpen hat embert tartóztattak le eddig. Mind a hatot azzal vádolják, hogy egy „gyilkossági tröszt” tagjai voltak, amely egy kereskedő elpusztított emberlelkekkel, mint ahogyan mások automobilokkal, vagy butorral kereskednek.

A „tröszt” a rendőrség megállapítása szerint legalább két tucat embert tett el láb alól és vette fel mindegyik áldozat után a biztosítási díjat.

Egyelőre két gyilkosságot tudtak csak rábizonyítani a borzalmas tröszt tagjaira. Az egyik egy Betty Carlson nevű fiatal leány

titokzatos esete, a másik egy Michael Malloy nevű 40 éves emberé. Mindkettőjüket a modern kriminológiában szinte páratlanul álló módon tette el láb alól a gyilkossági tröszt.

Betty Carlson esetében olyan ügyesen dolgoztak, hogy semmi jel, semmi adat nem mutatott arra, hogy bűntény történt. A tisztiorvos gyanútlanul kiadta a bizonyítványt, hogy a szerencsétlen fiatal leány tüdőgyulladás következtében halt meg. Michael Malloy esetében azonban kissé türelmetlen volt a gyilkossági tröszt. Nem tudták kivárni, amíg Malloy „természetes halállal” hal meg. Gyilkosságot kellett produkálniuk, az eset gyanus volt, a biztosító saját magándeaktivitásával nyomozást indított és a gyilkossági tröszt hat tagja börtönbe került.

Az agglegény titokzatos halála

Három hónappal ezelőtt halt meg Newyork egyik szegénylaka negyedében Michael Malloy. A negyven esztendő hivatalnokot egy reggel holtan találta meg ágyában a takarítónő. A szoba tele volt gázzal, a gázcsap nyitva; semmi kétség sem foroghatott fenn, hogy Malloy öngyilkos lett.

Malloy legényember volt. Butorozott szobában lakott, a házban senki nem tudta, hogy rokonai laktak volna Newyorkban. Annyit tudtak azonban, hogy

Malloy minden este bement egy-két órára Antonio Marino titkos korcsmájába, amelyet Marino a ház pincéjében rendezett be. A takarítónő tehát Marinóhoz szaladt a halálhírrrel, aki magára vállalta, hogy a temetést és a halálesettel együttjáró hivatalos dolgokat elintézi.

Néhány óra múlva megjelent Malloy hónaposszobájában egy orvos: Frank Manzella dr., maga is olasz bevándorolt, mint Marino és jóbarátja a titkos korcsma tulajdonosának. Manzella dr. vagy husz percig tartózkodott a halottnál, Marino társaságában. Az orvos bizonyítvánnyal, amit Malloy haláláról Manzella dr. állított ki, Marino ment el a tisztiorvoshoz. A tisztiorvos megnézte a bizonyítványt, amely szerint

Malloy halálát gázmérgezés okozta.

A detektív hamarosan készen volt a nyomozással és az jelentette a rendőrségnek, hogy Malloy valószínűleg véletlen baleset áldozata lett: részegen ment fel a szobájába, nyitva felejtette a gázcsapot és reggelre meghalt.

ÉLETBIZTOSÍTÁS EGY BANDITA JAVÁRA

Ekkor jelentkezett Marino a biztosítótársaságnál, felmutatta Malloy életbiztosítását és kérte a biztosítási díj kifizetését.

A biztosító azonban nem fizetett rögtön, hanem 48 órai haladékot kért a 25.000 dollár kitévő biztosítási díj kifizetésére. Az esetnek ugyanis szokatlan momentumai voltak. A biztosítási kötvényben mint kedvezményezett nem Marino szerepelt, hanem egy Joseph Murphy nevű ember, akinek felhatalmazását a pénz átvételére Marino magával hozta. Mikor a biztosítótársaság hivatalnokai érdeklődtek, hogy miért nem jött a kedvezményezett személyesen, azt a választ kapta, hogy Murphy e pillanatban rövidebb szabadságvesztési büntetését tölti a bronxi börtönben.

A biztosító ekkor adta ki az ügyet egyik detektívnek. A detektív nyomozása meglepő

is teljes erővel dolgoztak az ügyben. Gyanus volt nekik mindenekelőtt az olasz orvos szerepe és megnézték, vajjon fizetett-e a biztosító társaság biztosítási díjat olyan haláleseteknél, amelyeknél a halálesetet igazoló orvosként ugyanez a Manzella dr. szerepelt. Hamarosan rájöttek arra, hogy

néhány hónappal ezelőtt 18.000 dollárt fizetett ki a biztosító Marino kezéhez arra a biztosítási kötvényre, amelyet egy Betty Carlson nevű washingtoni fiatal leány vett ki.

A kötvény csak rövid ideje volt érvényben; Betty Carlson halála előtt néhány héttel kötötte a biztosítást. Mikor a leány meghalt, Marino Manzella doktort hívatta, aki a halál okául kétoldali tüdőgyulladást állapított meg.

Erre kihallgatták a rendőrségen Manzellát is, exhumálták a Carlson-leány hulláját és megállapították, hogy Betty Carlson halálát nemcsak tüdőgyulladás okozta, hanem alkoholmérgezés is. Ez a Betty Carlson Marino barátnője volt. Marino azt vallotta, hogy a washingtoni leánynak

senkije nem volt Newyorkban és ő inkább könyörületből vette magához.

Felmerült nyomban az a kérdés, hogy a szerencsétlen leány, akinek se állása, se pénze, se rokarsága nem volt honnan vette a biztosításhoz szükséges összeget?

MÉG EGY REJTÉLYES HALÁL

Marino ellen egyre több és egyre súlyosabb bizonyíték merült fel. Kihallgatták a házbelieket, kihallgatták továbbá mindazokat, akik Marino korcsmájában megfordultak és szörnyű adatoknak jöttek a nyomára. Megállapította a rendőrség, hogy

Marino heteken keresztül valószínűleg öntötte a rossz pálinkát a gyenge szervezettel leányba, aki ugyyszólván állandóan részeg volt.

Egy éjszaka, amikor a Carlson-leány eszméletlenül volt a részegségtől, felvitték a szobába, lefektették az ágyra és lekötözték. Marino azt az utasítást adta a két pincérjének, akik az eszméletlenül leányt lefektették, hogy az ágyra hideg vízben áztatott lepedőt kell tenni és erre a hidegvízben lepedőre kell lefektetni Bettyt, mert így hamarabb magához tér.

A házbeliek állítása szerint három napig fektült a jeges lepedőn Betty Carlson, aki egy pillanatra sem tért magához. A harmadik nap estéjén meghalt és Manzella doktor, Marino jóbarátja, csak ekkor jelent meg a házban, hogy a tüdőgyulladás következtében beállt halálát konstataálja.

Lassanként napfényre kerültek a gyilkossági tröszt többi bűnei is. A tröszt tagjai barátságot kötöttek szegény, nincstelen emberekkel, kivétel nélkül olyanokkal, akiknek nem volt közeli rokonságuk. Marino korcsmájában itatták őket, életbiztosítást kötöttek velük, amelyeknek a kedvezményezettje a tröszt valamelyik tagja volt és amikor a kötvény már egy hete, vagy egy-két hónapja érvényben volt, az áldozatot eltették láb alól.

Ami pedig az orvost illeti, Manzella dr. mindig kéznél volt, részint jó tanácsokkal, részint azért, hogy a beállott halált konstataálja.

Egyetlen biztosítónál őt izben szerepelt Manzella dr., mint a halál beálltát megállapító orvos.

Hány embert tett el láb alól a gyilkossági tröszt, azt e pillanatban még hozzávetőlegesen sem tudják megállapítani. A nyomozás hónapokig el fog tartani és valószínűleg csak a télen kerül majd esküdtészek elő az ügy, amelyen a gyilkossági tröszt tagjainak bűneikért felelni kell.

Constanțai nyaralásunk:

Indulás: július 20-án hajnalban 4 59-kor a főállomástól. — Jelentkezés július 17-ig.

15 naptengeri fürdőn

3680 lei. 10 nap 2950.— lej.

Ellátás, utiköltség, napi fürdők, kirándulások, tengeri sétahajózás, borraivalók, minden költség benne van ebben a potom összegben.

Nem hiszi? Érdeklődjék az utazási osztályunknál. — Gyönyörű program, pompás ellátás, feledhetetlen nyaralás. — Spórol és pompásan nyaral, ha velünk jön. — **Érdeklődjék azonnal!**

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendőek. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Megyeszékhely. főúton jól bevezetett fűszer- és vegyeskereskedés berendezés és áruval együtt eladó. Cím 12126 szám alatt a kaidóban.

Jókarban levő LUXUSAL-TÓ eladó. Értekezni Szenesnél, Brassó, Hosszu-utca 52. 12119

Megvételre keresünk használt SZURÓPREST (lehetőleg Dehne gyártmányt). Ajánlatok Herczeg gyár, Cluj címre küldendők. 12083

Veszek garantált, jókarban lévő oldalkosaras motorkerékpárt. Cím: Molnár Mihály, Suseni, jud. Ciuc, Maros-utca 12145

Eladó használt, de jókarban levő Clayton-Schutlewoort 8 HP lokomobil és Hoffer-Schranz cséplőgarnitúra. Felvilágosítást ad dr. Apáthy Gyula ügyvéd, Kóhalom. 12141

ETERNIT PALA kapható gyári áron. Caramida, Tg. Săucusec. 12132

Állást keres

Kereskedelmi végzett úrlány bármilyen állást elvállal Vidékre is elmennék. Cím 12140. szám alatt a brassói kiadóban.

Állást nyer

Megbízható, szorgalmas, 3 gimnáziumot végzett fiút, aki románul és magyarul jól tud, azonnal felveszek vegyeskereskedésembe. Kohn Dávid. Uzon, Háromszék megye. 12057

Optikust specializet energi- kus vezetésére, legjobb eladót és munkást felvesszünk. Részletes ajánlatokat, fényképpel, Rudolf Mosse, Bukaresthez, „Tüchtig” jeligére.

Keresek németül, románul, perfekt beszélő, diplomás óvónőt. Ajánlatokat fiókkidobá, Targu-Mures. 12082

Lakás

NYARALÓNAK két szobás modern LAKÁS, konyhával, azonnalra KIADÓ. Brassó, Katalin-utca 16., földszint. 12146

Keresünk 1-2 hónapra, 2 szobás, konyhás butorozott lakást, belvároson kívül, lehetőleg villanegyedben, esetleg teljes ellátással. Wagons-Lits, Brassó, Kapu-utca. 12139

NYARALÓNAK két szobás, fürdőszobás LAKÁS, konyhával és egy különbejárattal szoba terasszal (férfi részére) kitűnő levegőjű helyen azonnalra olcsón KIADÓ. Brassó Hátulsókőbánya 59. 12146

Kiadó azonnalra 3 szobás utcai lakás, külön lépcsőházzal. Brassó, Hosszu-utca 8. 12136

Házasság

Benőülhet intelligens 55-60 év körüli becsületes úriember, jó állással, vagy nyugdíjjal, oly urinőhöz, ahol boldog otthonot találhat. Ajánlatokat „Csendes” jeligére a brassói kiadóba. Teljes című leveleket kérek. 12133

52 éves zsidó urinő vagyok, 20 éve fennálló üzletem és szép házam van. Keresek magamhoz illő, némi vagyonnal rendelkező férjet, lehet nyugdíjas is. Csak komoly úriember levelére válaszolok. Ajánlatokat „Komoly” jeligére a brassói kiadóba kérek. 12134

Vegyes

Készpénz óvadékkal rendelkező fűszerkereskedő és vendéglős házaspár keres a szakmában üzletet, elszámolásra, (lehetőleg megyeszékhelyen). Ajánlatokat a kaidóba kérjük „Bánáti” jeligére. 12128

ALKALOM NEMETUL TANULNI. Előkelő száz tanítócsalád 1-2 kis ISKOLAS-FIUT a következő tanévre KOSZTBA felvesz. Lelkiismeretes ellátás és feladat-kihajtás. Ugyanott sikeres NEMET és FRANCIA NYELV TANÍTÁS. SCHUNN MIHÁLY, TANITÓ, Brassó, AR-VAHÁZ-UTCA 23. 12106

Jólmenő mézárászokhoz társ kerestetik, 30-40.000 lej tőkével. Cím 12135. szám alatt a brassói kiadóban.

Keresünk ügyes eladókat, magánfelek látogatására, tömegcikk eladására. Cím 12137. szám alatt a brassói kiadóban.

BJRI NÉNI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

ÁTHELYEZTÜK

női- és férfi készruha, valamint szabászati osztályunkat a

KAPU-U. 51 SZ. A.

KORONA SZÁLLODÁVAL SZEMBEN

Kérjük, látogasson meg új helyiségünkben is. — Modelljeink legutolsó divatúak, áraink alacsonyak, kiszolgálásunk és munkánk megbízható, szolid.

N.V. & O. WESTEMEAN

TELEFON: 7-10 A Központi Hírelroda és a B. Z. tagja.

KÖZPONTUNK IRJA:

„Rengeteg fürdőruhánk van! Csupán a brassói fiókunkban hever néhány száz darab. — Ha tehát

KÉT HÉTEN BELÜL

el nem adjuk, áttelelhetünk vele. Ez viszont nagyon kellemetlen lenne!

ÁRUSITSUK EL

tehát gyorsan s úgy a mi, valamint a t. vevő körünk érdekében minél

OLCSÓBBAN

csinos, modern, jószabású és tartós

FÜRDŐRUHÁINKAT!

Irányárak!

Férfi- és női pamut	49.—	Lei-től
„ „ „ cérna	80.—	„
„ „ „ gypaju	160.—	„
Gyermek fürdőruhák	21.—	„

ELBE

HARISNYAHÁZ
BRASSÓ, Kapu-u. 42.

Az 1933. évi könyvnap szenzációja!

Alábbiakban felsoroljuk azon könyveket, melyek a könyvnap alkalmából propaganda, szenzációs olcsó árban kaphatók:

Ady összes költeményei, egész vászon kötésben	300	Mikszáth Kálmán, A Noszty fiú esete Tóth Marival, kötve	90
Babits Mihály összes költeményei, egész vászonkötésben	120	Kemény Zsigmond, Zord idő, füzve	60
„ Gólya kalifa regény, egész vászonkötésben	57	Vándor Iván, Andrea arcát a nap felé fordítja	90
Petőfi Sándor összes költeményei, illusztrálva, egész vászonkötésben	120	Katona, Bánk bán	
Kuncz Aladár, A Fekete kolostor, egész vászonkötésben	90	Vörösmarty, Csongor és Tünde	
Földi Mihály, Névtelen katona, egész vászonkötésben	90	Madách, Az ember tragédiája, 280 oldal egyben füzve ára 42 lej.	
Zilahy Lajos, Halálos tavasz, egész vászonkötésben	57	Tamási Aron, Abel a rengetegben, egész vászonkötésben	115
		Kosztolányi Dezso, Esti Kornél új regénye, egész vászonkötésben	115

Brassói Lapok Könyvosztálya

BRASSÓ, KAPU-UTCA 56-58 (udvarban)

Raktáratrendezés

ár-redukció rádiókészülékeknél

Csőveknél 40% és alkatrészeknél 15% engedmény. Érvényben augusztus 1-ig

„NOVY” Rádiólaboratórium, Brassó, Rózsater 19

Örökgyullámot

hygienikus-kiszolgálással 6 havi garancia mellett készít

FILIPANITS NŐI- és FÉRFI FODRÁSZ SZALON
BRASSÓ, KAPU-UTCA 40.

Ez az a könyv, amely 18 kultúrnyelvre lefordítva a legszenzációsabb sikert érte el.

A NŐ

Tanulmányok a nő testéről, lelkéről, nem életéről és erotikájáról 2 kötetben.

Irtó: Dr. BAUER A BERNHARDT orvosnő

Az egyes kötetek 450-450 oldal terjedelemben jelentek meg, nagy Lexikon alakban ára az egész műnek 400 lej.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

„MARGARET”

Női divatszalon

Brassó, Virágos 10. Marmorosch-palota. Angol és francia munkák, izléses kivitelben, olcsó árakon készülnek

HALLO!

HALLO!

„Sneiderzwinger”-hez

címzett vendéglőben, Brassó, Lópiac 17 július 15-étől kezdve, minden este

Rácz József

híres kolozsvári cigányzenekara hangversenyez. Elsőrendű konyha, hideg, meleg ételek, szolid és lelkiismeretes kiszolgálás. — A n. é. közönség sz. pártfogását kéri Oláh József üzletvezető

SZABÓ MÁRTON

BRASSÓ, HOSSZU-UTCA 74

Első brassói speciálisan berendezett autórugóüzem — Állandóan raktáron kész rugók, fő- és mellékalkapok bármilyen típusú autókhoz. — Javítások gyorsan készülnek. Mélyen leszállított árak.

Rudolf Lang

BÖRKERESKEDÉS

Brassó, Lópiac 8.

Talp és cipőfelsőbőrök, cipésszellőztetők, cipőfelsőrész-készítés.

Olcsó árak! Szolid kiszolgálás!

Ujítsa meg lejárt előfizetését, hogy zavartalanul küldhessük a lapot